

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

JAZYKOVÝ REŽIM EVROPSKÉHO SOUDNÍHO DVORA

(Linguistic regime of the European Court of Justice)

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Ivo Petřů, Ph.D.

Autor práce: Alžběta Maršáková

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2010

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice, květen 2010

Alžběta Maršáková

Na tomto místě bych ráda poděkovala za maximální ochotu, vstřícnost a čas, který mi pan Mgr. et Mgr. Ivo Petrů, Ph.D. věnoval při zpracování této práce. Také za jeho cenné rady, podněty a laskavé vedení, se kterým se mnou pracoval.

Anotace

Tématem této bakalářské práce je jazykový režim Evropského soudního dvora (ESD). Nejprve tedy budou uvedena obecná jazyková pravidla v rámci celé Evropské unie a příslušná legislativa, a poté rozbor specifik jazykového režimu samotného Evropského soudního dvora. Pro přiblížení tématu je na začátek představena struktura, pravomoci a fungování celé soudní instituce a následně pak osvětlení jazykového režimu v ní. To spočívá v nastínění pravidel užívání jednotlivých národních jazyků v rámci aktivit Evropského soudního dvora, zejména během rozhodovací činnosti. Zaměření se bude týkat také toho, jak jsou ošetřena práva účastníků na jednání v jim srozumitelném jazyce díky překladatelské a tlumočnické službě. Tento systém bude pak na závěr kriticky zhodnocen z pohledu jednotlivých aspektů.

Annotation

The topic of my bachelor degree essay is the language mode of the Court of Justice of the EU. In the first part will be shown the language rules common in all the EU and relevant legislature. After that I will consider to the specific language rules from The Court of Justice of the EU. For accession to the topic there is primarily introduced the structure, jurisdiction and functioning of the legislative institution followed by its language system. That lies in exhibition of national languages rules which are used during the jurisdiction process. I will consider to the rights of the member of different nations in front of the Court for sitting in their own language thanks to the language department and interpreting service. In the end this system will be critically evaluated due to the particular aspects.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	EVROPSKÝ SOUDNÍ SYSTÉM	3
2.1	Historie a právní základ soudního systému EU	3
2.2	Evropský soudní dvůr	4
2.2.1	Struktura ESD	4
2.2.2	Pravomoci ESD.....	6
2.2.3	Fungování ESD.....	8
2.3	Tribunál	11
2.3.1	Struktura a pravomoci Tribunálu.....	12
2.3.2	Fungování Tribunálu.....	12
2.4	Soud pro veřejnou službu Evropské unie.....	14
3	JAZYKOVÝ REŽIM	17
3.1	Jazykový režim Evropské unie.....	17
3.1.1	Regionální a menšinové jazyky	20
3.2	Jazykový režim Evropského soudního dvora.....	21
3.3	Jazykový režim dokumentů používaných při řízení.....	26
4	PŘEKLADATELSTVÍ A TLUMOČNICTVÍ	28
4.1	Generální ředitelství překladatelské služby	29
4.2	Ředitelství tlumočnické služby	31
4.2.1	Práce tlumočnicků	32
4.3	Tlumočníci v Evropském parlamentu	33
4.4	Problematika jazykového režimu v praxi.....	34
5	ZÁVĚR	39
6	RÉSUMÉ	42

7	GLOSÁŘ	44
8	ZDROJE	49

POUŽITÉ ZKRATKY

EHP	Evropský hospodářský prostor
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
EP	Evropský parlament
ESD	Evropský soudní dvůr
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EUROATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
SES, Smlouva	Smlouva o založení Evropského společenství
Smlouva o ESAE	Smlouva o založení Evrop. společenství pro atomovou energii
Smlouva o ESUO	Smlouva o založení Evr. společenství uhlí a oceli
Smlouva o EU	Smlouva o Evropské unii
SVS	Soud pro veřejnou službu Evropské unie

1 ÚVOD

Evropská unie je díky svým 27 členským státům směsicí mnoha kultur a zároveň tedy i jazyků. Ty jsou v dnešní době hlavním nástrojem pro fungování takového množství propojených zemí a stejně tak klíčovým prvkem pro dorozumívání se nejen mezi jednotlivými státy, ale i mezi občany samotnými. Evropská unie je považována za demokratické společenství a vzhledem k tomu by měl mít každý právo obracet se na jednotlivé orgány a instituce ve svém vlastním jazyce a ve stejném jazyce obdržet i odpověď. To se týká i soudnictví, ke kterému má každý občan rovný přístup a jemuž je věnována tato práce.

Nic z toho by však nebylo možné bez pomoci překladatelských a tlumočnických služeb, které tuto problematiku pomáhají zajistit svými jazykovými schopnostmi a dovednostmi. Díky nim mají všichni možnost porozumět dění v celé EU. Otázka znalosti jazyků je od počátku založení Evropské unie stále více aktuální vzhledem k přibývajícimu počtu členských států. S mnohojazyčností a uplatňováním všech úředních jazyků však vznikají nemalé problémy. V souvislosti s tímto tématem vyvstala dokonce i otázka, zda nesnížit jejich počet. To však bylo zavrženo v zájmu demokracie. Ovšem, aby tato demokracie v souvislosti s uplatňováním všech jazyků mohla fungovat, je potřeba vynaložit veškerého úsilí nejen v oblasti vzdělávání, ale také co se týká financování.

Téma „Jazykový režim Evropského soudního dvora“ jsme zvolila nejen kvůli svému oboru se zaměřením na jazyky, ale také vzhledem k aktuálnosti problematiky v oblasti jazykové vybavenosti Evropské unie.

Cílem této bakalářské práce je rozbor specifík jazykového režimu Evropského soudního dvora a následně kritické zhodnocení problematiky s ním spojené.

Práce obsahuje tři hlavní části. K tomu, abych mohla přejít k danému tématu, kterým je jazykový režim Evropského soudního dvora, musím nejprve uvést základní fakta o celém evropském soudnictví. V první kapitole se tedy zaměřím na historii a právní základ a následně popíšu strukturu, pravomoci a fungování všech jejích soudních orgánů.

Po nastínění obecných i podrobných údajů o evropském soudnictví přejdu k jazykovému režimu nejprve celé Evropské unie a následně se zaměřím na samotný Evropský soudní dvůr. Tato kapitola bude obsahovat i podkapitulu o méně užívaných jazycích. Důležitým článkem zde budou jednotlivé typy řízení před soudním dvorem a pravidla týkající se jejich jazykového režimu. Poslední část se bude týkat stručného rozboru jednotlivých dokumentů potřebných při řízení.

Náplní závěrečné kapitoly je uvedení jazykového režimu do praxe. K realizaci je potřeba určitých nástrojů, kterými se v tomto případě stávají překladatelé a tlumočníci. Ti napomáhají praktickému fungování jazykových pravidel všech institucí Evropské unie a umožňují tak každému porozumět sdělení ostatních. Hrají velmi významnou roli také v již zmíněné soudní instituci, které pomáhají a poskytují své služby v rámci dvou hlavních útvarů, překladatelského a tlumočnického.

Na závěr zhodnotím praktické fungování jazykového režimu v celé soudní instituci a v Evropské unii, zaměřím se na nedostatky v tomto směru a zdůrazním veškerou aktuální problematiku spojenou s překlady a tlumočením.

Během psaní této práce budu využívat hlavně internetových zdrojů, ale různá fakta a informace zpracuji také z jednotlivých právních aktů, jako jsou smlouvy, jednacích řády nebo statuty orgánů či institucí. Nejčastěji budu pracovat s oficiálními webovými stránkami Evropského soudního dvora, Cvria. Zde jsou veškeré informace o každém z orgánů Evropského soudního systému, tedy o Evropském soudním dvoře, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie. Nařízení týkající se jazykového režimu jsou zakotvena zejména v jednacích řádech, ale právní základ mají i ve statutu Soudního dvora Evropské unie. Některá pravidla však vyplývají například i z judikatury Soudního dvora. Využívat budu tedy i internetových stránek s možností přístupu k právu Evropské unie, Eur-lex. Nezbytnou součástí pro závěrečné vypracování resumé ve francouzském jazyce budou samozřejmě i odborné cizí právní slovníky a potřebná literatura v tomto jazyce.

2 EVROPSKÝ SOUDNÍ SYSTÉM

První kapitola této práce obsahuje seznámení s historií celého Evropského soudního dvora, který zahrnuje tři orgány-Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro veřejnou službu Evropské unie. U každého z nich rozeberu strukturu, pravomoci a fungování. Dále pak také uvedu právní základy, na nichž jsou jednotlivé orgány Soudu zakotveny. Tato kapitola je „úvodem“ do evropského soudnictví a má za úkol přiblížit jeho úlohu v rámci Evropské unie. Je to nastínění obecných i konkrétních informací, které předcházejí samotnému tématu jazykového režimu.

2.1 Historie a právní základ soudního systému EU

„První zakládající smlouvou EU, Smlouvou o ESUO v roce 1952, byl zřízen Soudní dvůr ESUO, který pak v roce 1957 podle Římských smluv nahradil Soudní dvůr Evropských společenství, společný orgán pro ESUO, EHS i EURATOM. ESD je vrcholným orgánem, bdícím nad dodržováním práva uvnitř Evropské unie. Má nezastupitelnou roli při výkladu a provádění zakládajících smluv.“¹

Na počátku 50. let minulého století se tedy nejprve jednalo o soudní systém Evropských společenství. Ten byl reprezentován pouze jedním orgánem, a to Soudním dvorem Evropského společenství uhlí a oceli. Později byly jeho kompetence rozšířeny i na Evropské hospodářské společenství a Euratom².

V roce 1989 byl na základě nařízení Rady 88/591/ESUO, EHS, EURATOM ze dne 24. října 1988 vytvořen pomocný orgán v podobě Soudu prvního stupně. Měl za úkol zmírnit přetížení Evropského soudního dvora, vzhledem k narůstajícímu počtu podání, a také zlepšit soudní ochranu práv občanů Evropské unie. Jeho vytvoření předpokládal již Jednotný evropský akt z roku 1986.

¹ Evropský soudní dvůr: Působnost Evropského soudního dvora [citováno 23.4.2008] [online] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/101/sekce/zakladni-informace/>

² Pitrová, M. *Institucionální struktura Evropské unie*, Brno: Masarykova univerzita, 1999

Vzhledem k prohlášení č. 16 k bývalému článku 225a Smlouvy o ES³, aktuálnímu článku 257 Smlouvy o fungování EU, došlo podpisem Niceské smlouvy, dne 26. února 2001, ke „vzniku zvláštního soudu pro spory z veřejné služby příslušného k rozhodování v prvním stupni v těchto sporech, pro které je v současné době příslušný Soud prvního stupně Evropských společenství, který může zlepšit fungování soudního systému Společenství.“⁴ Dne 2. listopadu 2004 tedy rozhodnutím Rady (2004/752/ES, Euratom) vznikl soud, který se zabývá spory z veřejné služby, nazvaný Soud pro veřejnou službu Evropské unie.

V dnešní době je soudní systém EU složen ze tří orgánů, jimiž jsou Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro veřejnou službu.

Právní základ celého soudního systému je zakotven ve Statutu Soudního dvora Evropské unie a dále pak v jednotlivých Jednacích řádech každého orgánu. Pro Soudní dvůr je to tedy Jednací řád Soudního dvora, pro Tribunál Jednací řád Soudu prvního stupně a pro Soud pro veřejnou službu Jednací řád Soudu pro veřejnou službu Evropské unie.

Dle článku 1 Statutu Soudního dvora Evropské unie je zřízen Soudní dvůr Evropské unie a vykonává své funkce v souladu s ustanoveními Smluv a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Smlouva o ESAE) a tohoto statutu.

2.2 Evropský soudní dvůr

2.2.1 Struktura ESD

Evropský soudní dvůr (*la Cour de justice européenne*), zkráceně ESD, je institucí Evropské Unie a jedním z tzv. základních orgánů, jimiž jsou dle článku 13 konsolidovaného znění Smlouvy o EU: Evropský parlament, Evropská rada, Rada,

³ ES má za cíl, dle článku 2 Smlouvy o založení ES, vytvoření společného trhu hospodářské a měnové unie mezi členskými státy.

⁴ Rozhodnutí Rady ze dne 2. listopadu 2004 o zřízení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie (2004/752/ES, Euratom)

Evropská komise, Soudní dvůr Evropské unie, Evropská centrální banka a Účetní dvůr. ESD je vrcholným orgánem soudního přezkumu dodržování práva Evropské unie. Sídli v Lucemburku a skládá se z dvaceti sedmi soudců a z osmi generálních advokátů (jejichž počet může být, na žádost Evropského soudního dvora, zvýšen jednomyslným rozhodnutím Rady). Počet soudců odpovídá počtu členských států, tudíž jsou při rozhodování zastoupeny právní řády všech těchto zemí.

Soudci i generální advokáti jsou jmenováni společnou dohodou vlád členských států na funkční období šesti let⁵ a soudci skládají na začátku své funkce slavnostní přísahu. Funkční období může být ukončeno buď uplynutím doby, úmrtím nebo demisí. Generální advokáti se nepodílejí na rozhodování Soudu, ačkoliv jsou jeho členy. Jejich úkolem je pomáhat Soudu při plnění úkolů předložením nezávislých a odůvodněných závěrů k jednotlivým případům předložených Soudu. To dokládá článek 252 Smlouvy o fungování EU: „*Úlohou generálních advokátů je předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora vyžadují jeho účast.*“

Vždy jednou za tři roky dochází k částečné obměně ESD a jmenuje se polovina soudců. Předseda Evropského soudního dvora je volen soudci z jejich středu na funkční období trvající tři roky, které se může opakovat. A podle článku 8 Jednacího řádu Soudního dvora řídí předseda soudní činnost a správu Soudního dvora, předsedá jeho zasedáním a také poradám na neveřejných zasedáních. Mimo jiné se předseda stará o jmenování soudce zpravodaje v každé věci (ten je, dle §2 článku 9 Jednacího řádu Soudního dvora, vybrán ze soudců senátu určeného v souladu s odstavcem 1 na návrh předsedy tohoto senátu, a kterému může být přidělena předsedou Soudního dvora jiného senátu věc, o které senát rozhodl, že nebude projednána v naléhavém řízení), stanovení lhůty, předsedání jednání a zajištění jejich řádného průběhu.

Všichni soudci mohou svou funkci vykonávat taktéž opakovaně. To je častý případ a díky tomu je zajištěna určitá stabilita složení soudu a jeho judikatury. Při výběru soudců se samozřejmě klade důraz na bezvýhradnou nezávislost a nestrannost,

⁵ Svoboda, P. *Úvod do evropského práva*, 1. vydání; Praha: C.H.Beck, 2004. s. 94

stejně tak jako na všechny další požadavky kladené státem, jímž byli jmenováni na výkon nejvyšších soudních funkcí nebo jsou uznávanými znalci práva. V praxi si tedy svého soudce navrhuje každý členský stát.

Existují určitá opatření, která zajišťují nezávislost soudců. Mezi ně patří soudní imunita, která se vztahuje k právním aktům přijatým po dobu funkce. Dále pak disciplinární režim zvláštní povahy, kdy soudci mohou být ostatními soudci disciplinárně trestáni. Dalším důležitým opatřením je absolutní neslučitelnost s jinou administrativní či politickou funkcí a nemohou vykonávat žádné jiné placené či neplacené povolání (nebo pouze s výjimečným souhlasem Rady)⁶. Zároveň však mají jisté záruky, jimiž jsou neodvolatelnost a imunita proti trestnímu stíhání (která může být zrušena pouze Soudem v plenárním zasedání). Evropský soudní dvůr nepřipouští nesouhlasná či individuální stanoviska jednotlivých soudců a rozhodnutí přijímá vždy kolektivně.

Do personálu Soudu se řadí i kancléř, který je jmenován na šestileté funkční období a stará se o praktické fungování ESD, vydává sbírky rozhodnutí, posudků a usnesení, a dále pak referendáři, kteří jsou kvalifikovanými právníky a jsou nápomocni generálním advokátům, ale nejsou členy ESD⁷. Každý generální advokát má své tři osobní referendáře, kteří vždy nemají stejnou státní příslušnost jako on.

2.2.2 Právomoci ESD

„Evropský soudní dvůr (ESD) zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění jednotlivých ustanovení komunitárního práva, dohlíží nad jednotností výkladu a aplikace ve všech členských státech, jakož i nad tím, aby tento výklad odpovídal duchu Evropských společenství a evropské integrace.“⁸

Jak je tedy ve výše zmíněné citaci uvedeno, Soudní dvůr má na starost odpovědnost za dohled na jednotnost výkladu práva Evropské unie a za dohled na jeho

⁶ Tichý, L. a spol. *Evropské právo*, 3. vydání; Praha: C.H.Beck, 2006 s. 170

⁷ Tichý, L. a spol. *Evropské právo*, 3. vydání; Praha: C.H.Beck, 2006 s. 171

⁸ Evropský soudní dvůr: Judikatura ESD [citováno 23.4.2008] [online]

Dotupné z: <http://www.euroskop.cz/106/sekce/judikatura-esd/>

aplikaci. Tedy jak právo EU chápat a jak ho uplatňovat. Zároveň má na starost kontrolu legitimacy rozhodování Rady a Evropské komise a případně jejich nečinnost. V oblasti práva ES rozhoduje o podáních a dotazech soudy členských států. Dále má také pravomoci k řešení právních sporů mezi členskými státy Evropské Unie, jejími institucemi, či podniky a fyzickými osobami. To vše je doloženo ve článku 263 SFEU.

Oblastí, kde však Evropský soudní dvůr svou pravomoc postrádá, je aplikace a interpretace vnitrostátního práva členských států. Soudní dvůr není při výkonu pravomocí týkajících se ustanovení o prostoru svobody, bezpečnosti a práva příslušný přezkoumávat platnost nebo přiměřenost operací vedených policií nebo jinými donucovacími orgány členského státu, ani rozhodovat o výkonu odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti.

Existuje ale výjimka, a to v případě, kdy se právo vnitrostátní dostane do konfliktu s právem EU. V této situaci se z něj stane kompetenčně nejvyšší instituce, proti jejímuž rozhodnutí se nelze odvolat. To dokládá tvrzení, že podle právního řádu Evropské unie „*soudní dvůr ve své judikatuře stanovil povinnost pro vnitrostátní správu a soudy provádět v plném rozsahu právo Unie uvnitř sféry jejich pravomoci a chránit práva přiznaná občanům tímto právem (přímé použití práva Unie), přičemž se nepoužije žádný předpis vnitrostátního práva, který, ať již byl přijat před normou Unie, nebo po ní, je s ní v rozporu (přednost práva Unie před vnitrostátním právem).*“⁹

A co se týká možnosti obrátit se na Soudní dvůr, právo má každý členský stát, a to v případě, kdy se domnívá, že komunitární právo bylo porušeno jiným členským státem. Tuto věc však podle článku 259 SFEU musí před podáním žaloby nejprve předložit Komisi. Pravomoce Evropského soudního dvora se vztahují i na rozhodování ve věcech fyzických či právnických osob, které chtějí podat odvolání vůči rozhodnutí, jež byla z titulu komunitárního práva vynesena proti nim¹⁰.

⁹ Soudní dvůr: Soudní dvůr v právním řádu Evropské unie [citováno 13.4.2010] Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/#jurisprudences

¹⁰ Působnost Evropského soudního dvora [citováno 23.4.2008]

Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/101/sekce/zakladni-informace/>

Díky Maastrichtské smlouvě se kompetence Evropského soudního dvora rozšířily o pravomoce, díky nimž nyní disponuje vynucovacími nástroji, tedy sankcemi. Pokud například nějaký stát nesplní dobrovolně rozhodnutí ESD, může ho od něj aktivně vynutit uložením paušální pokuty nebo penále. A pokud některý z orgánů ES/EU přijme akt, jenž je v rozporu s primárním právem Evropského společenství, či svou nečinností porušil povinnost jednat, může proti němu Evropský soudní dvůr zahájit řízení a nařídit určité instituci jednat nebo v prvním zmíněném případě prohlásit akt za neplatný.

2.2.3 Fungování ESD

Zasedání samotného Evropského soudního dvora má několik forem. Ve výjimečných případech, definovaných zakládajícími smlouvami nebo statutem Soudního dvora (například má-li být z funkce odvolán veřejný ochránce práv nebo evropský komisař za nesplnění povinností jemu uložených), nebo v kauzách, které jsou obzvláště důležité, zasedá soud v plném počtu na plenárním zasedání. Velký senát s jedenácti soudci se schází, pokud o to požádá některý z členských států nebo institucí EU, které jsou účastníky řízení, či při jiných složitých případech. Menší senát, který se skládá ze tří či pěti soudců, pak řeší všechny ostatní případy. Na dobu tří let jsou voleni předsedové senátů složených z pěti soudců a na dobu jednoho roku předsedové ze tříčlenného senátu soudců.

Soudu napomáhají generální advokáti, kteří k projednávání jednotlivých případů poskytují své odborné, ale hlavně nezávislé a nestranné stanovisko. Slouží pouze právu a spravedlnosti, tudíž nereprezentují nikoho, ani veřejnost nebo jednu ze stran, ani orgány Společenství.

Řízení před Soudním dvorem má dvě části: písemnou a ústní. Písemná část řízení zahrnuje, dle článku 20 Statutu Soudního dvora Evropské unie, doručení žalob, spisů účastníků řízení, žalobních odpovědí a vyjádření a případně replik, jakož i veškerých podpůrných písemností a dokumentů nebo jejich ověřených opisů účastníkům řízení a orgánům Unie, jejichž rozhodnutí jsou předmětem sporu. A dále článek 20 říká, že „*Ústní část řízení zahrnuje přednesení zprávy soudce zpravodaje, slyšení zmocněnců, poradců a advokátů, jakož i stanoviska generálního advokáta a*

podle potřeby i výslechu svědků a znalců.“¹¹ Ústní části řízení je veřejná a zveřejňován je i výsledný rozsudek a odůvodnění.

Nyní navážu na předchozí pojednání o písemné části jednání před Soudním dvorem. V této části mohou probíhat dva typy řízení. Řízení o předběžné otázce a přímá žaloba. O řízení o předběžné otázce mohou požádat tribunály nebo soudy členských zemí Evropské unie, pokud potřebují podložit své rozhodnutí rozhodnutím v otázce evropského práva. Evropský Soudní dvůr poté předloží členskému státu své rozhodnutí, které je závazné. To znamená, že konkrétní národní soud musí uplatnit principy práva Unie, jež mu byly interpretovány Soudním dvorem. Jazykovému režimu při ústní části řízení se budu věnovat v následující kapitole týkající se samotného jazykového režimu.

Žádost je po přeložení do všech úředních jazyků oznámena soudní kanceláří nejen všem účastníkům v původním řízení, ale i všem členským státům a orgánům Unie. Dále je zveřejněna v Úředním věstníku sdělení a zde jsou také uvedeni účastníci řízení a obsah otázek. Písemná vyjádření účastníků řízení, členských států a orgánů musí být předložena Soudnímu dvoru do dvou měsíců.

Přímou žalobu může Evropskému soudnímu dvoru přednést buď některý ze členských států EU či jednotlivec (pokud se cítí být poškozený například činností evropského práva nebo evropských institucí), nebo některá ze tří hlavních institucí Evropské unie, jimiž jsou Evropská komise, Evropský parlament a Rada. V případě přímé žaloby je to navrhovatel, kdo vybírá jazyk řízení. Evropský soudní dvůr může řešit také odvolání proti rozhodnutí Soudu první instance.

Jak uvádí článek z oficiálních stránek Evropského soudního dvora o přímé žalobě:

„K zahájení řízení před Soudním dvorem dochází na základě žaloby zaslané kanceláři Soudního dvora. Vedoucí soudní kanceláře zveřejní sdělení o žalobě v Úředním věstníku Evropské unie s upřesněním žalobních důvodů a návrhových žádání žalobce. Zároveň je žaloba doručena druhému účastníku řízení, který má jeden měsíc k podání žalobní odpovědi. Žalobce má právo na repliku, žalovaný na dupliku, v obou

¹¹ Úřední věstník Evropské unie, C 115/210, 9.5.2008, s. 6

případech ve lhůtě jednoho měsíce. Lhůty k podání těchto dokumentů musí být dodrženy, neprodlouží-li je předseda.“¹²

V případě přímé žaloby i v řízení o předběžných otázkách je předsedou určen soudce zpravodaj a první generální advokát určí generálního advokáta. Ti jsou pověřeni sledováním průběhu věci.

Pro přehled a představu uvádím tabulku „Schéma řízení“.

Řízení před soudním dvorem		
Přímé žaloby a kasační opravné prostředky		Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce
Písemná část řízení		
<p>Žaloba</p> <p>Doručení žaloby kanceláří žalovanému</p> <p>Sdělení o žalobě v Úředním věstníku EU (řada C)</p> <p>[Předběžná opatření]</p> <p>[Vedlejší účastenství]</p> <p>Žalobní odpověď/Vyjádření k opravnému prostředku</p> <p>[Námitka nepřipustnosti]</p> <p>[Replika a duplika]</p>	<p>[Žádost o právní pomoc]</p> <p>Určení soudce zpravodaje a generálního advokáta</p>	<p>Předkládací rozhodnutí vnitrostátního soudu</p> <p>Překlad do ostatních jazyků Evropské unie</p> <p>Sdělení o předběžných otázkách v Úředním věstníku EU (řada C)</p> <p>Oznámení dotčeným účastníkům řízení, členským státům, orgánům Unie, státům EHP a Kontrolnímu úřadu ESVO</p> <p>Písemná vyjádření účastníků řízení, států a orgánů</p>
Soudce zpravodaj připraví předběžnou zprávu		

¹² Soudní dvůr: Řízení [citováno 13.4.2010]

Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/#procedures

Všeobecná schůze soudců a generálních advokátů Přidělení věci kolegiu [Provádění dokazování]
Ústní část
[Jednání; zpráva k jednání] [Stanovisko generálního advokáta] Porada soudců Rozsudek

Jak jsem již zmínila a podle toho, co vyplývá z tabulky, před soudem mohou probíhat dva typy řízení. V první části jsou to tedy přímé žaloby a kasační opravné prostředky a ve druhé žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. A co se týká samotného jednání, to je rozděleno na část písemnou a ústní (viz. výše). Ke každé části jsou v tabulce uvedeny jednotlivé body řízení, jimiž jsou v písemné části všechny důležité dokumenty a v ústní části je to postup při rozhodování.

2.3 Tribunál

Jak jsem již na začátku uvedla, právní základ Soudu prvního stupně neboli Tribunálu (*le Tribunal*) je ve Statutu Soudního dvora Evropské unie a v Jednacím řádu Soudu prvního stupně.

Milan Paláček uvádí v knize *Základní dokumenty Evropské unie*, že na pomoc Soudnímu dvoru při řešení tisíců případů, které jsou k němu podávány, a z důvodu lepší právní ochrany občanů, byl v roce 1989 vytvořen „Soud první instance“¹³. Dále uvádí, že „*Tento soud (který je přičleněn k Soudnímu dvoru) odpovídá za vynášení rozsudků v určitých druzích případů, zejména u žalob podávaných soukromými osobami a v případech týkajících se porušení pravidel hospodářské soutěže mezi podniky.*“¹⁴

¹³ Paláček, M. *Základní dokumenty Evropské unie*, Český Těšín: Těšínská tiskárna, a.s., 2005, s. 35

¹⁴ Viz. předchozí odkaz

2.3.1 Struktura a pravomoci Tribunálu

Tribunál je složen ze soudců členských států, kdy každou zemi reprezentuje alespoň jeden soudce (27 v roce 2010). Po konzultaci s výborem pověřeným vydáním stanoviska k vhodnosti kandidátů jsou soudci jmenováni společnou dohodou vlád členských států. Jejich funkční období trvá šest let a mohou být jmenováni opakovaně. Ze svého středu si soudci volí předsedu na dobu tří let a na šestileté funkční období jmenují vedoucího soudní kanceláře.

Stejně jako soudci ESD vykonávají soudci Tribunálu své funkce zcela nestranně a nezávisle, ale na rozdíl od Soudního dvora zde neexistují stálí generální advokáti. Ve výjimečném případě však může být některému soudci tato funkce svěřena. Zasedání tribunálu probíhá v senátech složených z pěti nebo tří soudců (což je nejčastější případ) a v určitých případech může rozhodnout samosoudcem. Je-li důležitost nebo právní složitost věci vysoká, může rovněž Tribunál zasedat v plénu nebo ve velkém senátu složeném ze třinácti soudců. Ze soudců jsou také voleni na dobu tří let předsedové senátů složených z pěti soudců.

2.3.2 Fungování Tribunálu

Podle článku 256 Smlouvy o fungování Evropské unie je „*Tribunál příslušný rozhodovat v prvním stupni ve věcech uvedených v člancích 263, 265, 268, 270 a 272 s výjimkou těch, které jsou v působnosti některého specializovaného soudu zřízeného na základě článku 257 nebo které statut vyhrazuje Soudnímu dvoru. Statut může stanovit, že Tribunál je příslušný i pro jiné věci.*“ Tribunál má také pravomoc k rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutí specializovaných soudů. A dále článek 256 Smlouvy o fungování Evropské unie říká, že „*Tribunál je příslušný rozhodovat o předběžných otázkách podle článku 267 ve zvláštních oblastech určených statutem.*“

Tribunál tedy rozhoduje o věcech týkajících se přímých žalob podaných právníky nebo fyzickými osobami proti aktům orgánů, institucí nebo jiných subjektů Evropské unie, proti jejich nečinnosti či neplatnosti právních předpisů. Dále se zabývá žalobami členských států proti Komisi nebo Radě, jako i žalobami o náhradu škody či kasačními opravnými prostředky.

Stejně jako u Soudního dvora, i zde přikládám tabulku, kde je uvedeno Schéma řízení Tribunálu.

Přímé žaloby a opravné prostředky		
Písemná část		
<p>Žaloba</p> <p>Doručení žaloby kanceláří žalovanému</p> <p>Sdělení o žalobě v Úředním věstníku EU (řada C)</p> <p>Přidělení věci soudnímu kolegiu</p> <p>Jmenování soudce zpravodaje</p> <p>Žalobní odpověď</p> <p>[Námitka nepřijatelnosti]</p> <p>[Replika a duplika]</p> <p>[Ostatní spisy účastníků řízení]</p> <p>Soudce zpravodaj připraví předběžnou zprávu</p> <p>Zasedání soudců v senátu</p> <p>[Provádění důkazů]</p>	<p>[Žádost o právní pomoc]</p> <p>[Vedlejší účastenství]</p>	<p>[Předběžná opatření]</p> <p>[Přidělení věci soudnímu kolegiu složenému z jiného počtu soudců (samosoudce, tři, pět, třináct nebo 27 soudců)]</p>
Ústní část		
<p>[Zpráva k jednání; jednání]</p> <p>Porada soudců</p> <p>Rozsudek</p>		
<p>Nepovinné etapy řízení jsou uvedeny v hranatých závorkách.</p> <p>Dokumenty uvedené tučně jsou v zásadě veřejné.</p>		

V porovnání se schématem řízení Evropského soudního dvora jsou na první pohled viditelné shodné znaky s řízením před Tribunálem. I zde je řízení rozděleno na část písemnou a ústní a v jednotlivých částech se jedná v podstatě o stejné prvky. U řízení před Tribunálem však některé skutečnosti naopak scházejí. Například v ústní části je to

stanovisko generálního advokáta, kterého Tribunál nemá. A dalším prvkem je všeobecná schůze soudců a generálních advokátů, která se koná u Soudního dvora.

2.4 Soud pro veřejnou službu Evropské unie

Stejně jako Evropský Soudní dvůr a Tribunál, i Soud pro veřejnou službu Evropské unie (*le Tribunal de la fonction publique*) má právní základ zakotvený ve Statutu Soudního dvora a v Jednacím řádu Soudu pro veřejnou službu Evropské unie.

Vedle Soudu pro veřejnou službu mohou být dle následujícího článku 257 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU)¹⁵ zřízeny další specializované soudy. „*Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem zřídit specializované soudy připojené k Tribunálu, příslušné rozhodovat v prvním stupni o některých kategoriích žalob ve zvláštních oblastech. Evropský parlament a Rada rozhodují formou nařízení buď na návrh Komise a po konzultaci se Soudním dvorem, nebo na žádost Soudního dvora a po konzultaci s Komisí.*“

Struktura, pravomoci a fungování SVS je následující: Soud pro veřejnou službu Evropské unie je složen ze sedmi soudců. Jsou jmenováni Radou na šestileté funkční období a jako soudci Tribunálu či ESD, i oni mají možnost být opakovaně jmenováni. Jejich jmenování je založené na výzvě k podání kandidatur a také na základě stanoviska sedmičlenného výboru složeného z řad bývalých členů Soudního dvora, Tribunálu a obecně uznávaných právníků.

Rada samozřejmě při jejich jmenování dbá i na vyvážené složení Soudu pro veřejnou službu, a to nejen z hlediska nejširšího zeměpisného základu z řad státních příslušníků členských států, ale také z hlediska zastoupení vnitrostátních právních systémů.

Předseda Soudu je volen ze středu soudců na dobu tří let a také může být zvolen opakovaně.

Soud zasedá v senátech se třemi soudci. Projednávaná věc však může být předložena plénu, pokud to odůvodňují obtíže nebo závažnost právních otázek. Ve

¹⁵ Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

věcech vymezených jednacím řádem může ale také rozhodovat jako samosoudce nebo v senátu s pěti soudci.

Dalším členem Soudu pro veřejnou službu Evropské unie je vedoucí soudní kanceláře, kterého soudci jmenují na dobu šesti let. Soud má svého vlastního vedoucího kanceláře, ale co se týká jazykových a správních potřeb, opírá se o útvary Soudního dvora.

Řízení před Soudem pro veřejnou službu	
Písemná část	
<p style="text-align: center;">Žaloba</p> <p style="text-align: center;">Doručení žaloby soudní kanceláří žalovanému Sdělení žaloby v Úředním věstníku Evropské unie (řada C)</p> <p>(Úřední zveřejnění předmětu a návrhových žádání žaloby dostupné ve všech jazycích přibližně šest týdnů ode dne, kdy byla věc Soudu předložena)*</p> <p style="text-align: center;">[Vedlejší účastenství] Žalobní odpověď [námitka nepřipustnosti] [Replika a duplika]</p> <p style="text-align: center;">Soudce zpravodaj připraví předběžnou zprávu Zasedání soudců v senátu [Organizační procesní opatření nebo důkazní opatření]</p>	<p>[Žádost o právní pomoc] [Předběžná opatření] Přidělení věci senátu a určení soudce zpravodaje</p>
Ústní část	
<p style="text-align: center;">Jednání</p> <p style="text-align: center;">Přípravná zpráva k jednání</p> <p>(Dokument vypracovaný soudcem zpravodajem, který obsahuje hlavní skutečnosti ve věci a uvádí body, na které mají účastníci řízení zaměřit své řeči)**</p>	

V každém stadiu řízení se může Soud pro veřejnou službu pokusit o usnadnění smírného narovnání sporu mezi stranami

Porada soudců	
Rozsudek* nebo usnesení* (v případě usnesení se ústní část řízení nekoná)	

(Nepovinné etapy řízení jsou uvedeny v hranatých závorkách.)

Stejně tak jako u Tribunálu, i ve schématu řízení Soudu pro veřejnou službu chybí oproti Soudnímu dvoru stanovisko generálního advokáta a jejich všeobecná schůze společně se soudci, jelikož ani u SVS generální advokát neexistuje. Soudci pro veřejnou službu zasedají v senátu a je zde také možnost usnadnění smírného narovnání sporu, o které se SVS může pokusit v každém stádiu řízení.

Společným prvkem všech tří orgánů při soudním řízení je tedy například doručení žaloby soudní kanceláří žalovanému, dále sdělení žaloby v Úředním věstníku Evropské unie nebo určení soudce zpravodaje.

3 JAZYKOVÝ REŽIM

Cílem této práce je objasnit pravidla a fungování jazykového režimu na půdě Evropského soudního dvora. K tomu, abych mohla přejít přímo k danému tématu, nejdříve nastíním jazykový režim v rámci celé Evropské unie. Na začátek kapitoly tedy uvedu obecná nařízení o jazykovém režimu týkající se všech institucí Evropské unie a následně porovnáím s jazykovým režimem Evropského soudního dvora. V závěru také zmíním, jaké jazyky figurují v dokumentech soudního řízení.

3.1 Jazykový režim Evropské unie

Členy Evropské unie je 27 států a každý z nich má svůj vlastní jazyk. Proto se Evropská unie označuje jako multikulturní a mnohojazyčná demokracie (*la démocratie multiculturelle et polyglotte*). A jak vyplývá z tohoto označení, měla by zde panovat rovnost pro všechny. Proto se Unie snaží zajistit, aby každý, kdo se obrátí na jednu z jejích institucí či jeho orgánů, měl možnost komunikovat ve svém jazyce. To tedy platí nejen pro občany, ale hlavně pro vlády a úřady členských zemí a stejně tak pro podniky a jiné organizace v celé EU.

Evropská komise či parlament podporují názor, že občané Evropské unie by také měli určitým způsobem přispět do rozvoje komunikace a dorozumění, které jsou klíčovými prvky. Základem úspěšné Evropy je totiž právě znalost cizích jazyků. Proto se obě tyto instituce starají i o kvalitní vzdělávání a podporují různé výukové programy. Podle nich by totiž měl každý občan EU kromě svého mateřského jazyka ovládat a prakticky využívat ještě dva další. Ne všichni se o to ale snaží, a tak nezbyvá, než aby tuto problematiku zajistila Unie sama. Činí tak pomocí překladatelských a tlumočnických služeb, kterým je věnována následující kapitola. Rozmanitost kultur a jazyků je ale v procesu integrace Evropské unie samozřejmostí a navíc „*Mnohojazyčnost umožňuje komunikaci a dorozumění, což jsou klíčové prvky, které*

*přispívají ke vzájemné spolupráci mnoha různorodých evropských kultur v zájmu dosažení společných cílů.*¹⁶

Jak jsem již uvedla v úvodu k této kapitole, nejprve se zaměřím na pravidla jazykového režimu v rámci celé Evropské unie. Prvním a základním právním předpisem, který pojednává o jazykovém režimu, je nařízení přijaté Radou dne 15. dubna roku 1958. Toto nařízení se týká užívání jazyků v tehdejší Evropském hospodářském společenství. Rada přijala zmíněné nařízení s ohledem na článek 217 Smlouvy o založení ES, podle kterého pravidla pro používání úředních jazyků v orgánech Společenství stanoví Rada jednomyslně, aniž by tím byla dotčena pravidla obsažená v jednacím řádu Soudního dvora. Smlouva byla sepsána ve čtyřech jazycích a každý z nich byl uznáván jako úřední jazyk v jednom nebo více členských státech Společenství¹⁷.

Článek 1 tohoto nařízení ustanovil úředními jazyky orgánů Společenství francouzštinu, italštinu, němčinu a nizozemštinu. To byly jazyky tehdejších členských států. Jelikož se ale nejprve ke Společenství a později k Evropské unii přičleňovaly další státy, počet úředních a pracovních jazyků se stále zvyšoval. Vzhledem k tomuto faktu přijala Rada nové nařízení č. 1791/2006 ze dne 20. listopadu 2006, v jehož prvním článku je ustanoveno 23 úředních a pracovních jazyků orgánů Unie. Těmito jazyky jsou angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, irština, italština, litevština, lotyština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalská, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština. Nařízení Rady o jazykovém režimu bylo od jeho počátku pravidelně novelizováno, vždy v souvislosti s každým novým rozšířením.

¹⁶ Evropská komise, Mnohojazyčnost: Evropské jazyky [citováno 5.1.2009] Dostupné z: http://ec.europa.eu/education/languages/language-teaching/index_cs.htm

¹⁷ Úřední věstník, L 17, 6.10.1958, s. 385

Jak vyplývá z výše zmíněného článku, počet úředních jazyků neodpovídá počtu členských zemí. Na začátku této kapitoly jsem sice uvedla, že každý stát má svůj vlastní jazyk, ale v některých zemích se používají stejné jazyky.

Jen pro zajímavost, úřední jazyky Evropské unie se dělí do tří jazykových rodin: ugrofinské, indoevropské a semitské¹⁸.

A jelikož se v této práci bude často objevovat termín úřední jazyk (*la langue officielle*), je nutné tento pojem vysvětlit. Úředním jazykem je tedy myšlen každý oficiální jazyk, ve kterém jsou vydávány důležité dokumenty a právní akty Evropské unie, a ve kterémkoliv z těchto jazyků se lze obrátit na orgány EU, a ty ve vybraném jazyce rovněž odpoví. V úředních a pracovních jazycích jsou tedy vydávány a zveřejňovány právní akty a legislativní dokumenty a vychází v nich i Úřední věstník.

Všechny tyto jazyky jsou rovnoprávné, avšak z důvodu velkého množství jazyků používaných na půdě EU nastal problém týkající se nákladnosti překladů, a tak například při praktické práci Evropské komise v Bruselu vznikla převaha anglického, francouzského a německého jazyka, které se staly jazyky pracovními¹⁹. To bylo kladné opatření pro úspory a hlavně i ulehčení práce.

Každý občan Evropské unie má možnost a právo vyjadřovat se a obracet na orgány EU ve svém vlastním jazyce a tento jazyk či jazyky²⁰ si každá členská země určí sama po přistoupení k unii. Vybraný jazyk bude používat jako úřední jazyk EU a dohoda o jeho využívání se zaznamená do aktu o přistoupení.

Jazyky používané v Evropské unii jsou jazyky zvolené přímo občany prostřednictvím jejich vlád. Nejsou to tedy jazyky vybrané Evropskou unií. Spousta lidí

¹⁸ Ugrofinské: maďarština, finština, estonština; indoevropské: slovanské: polština, čeština, slovenština, slovinština, bulharština; keltské: irština; baltské: litevština, lotyštiny; germánské: dánština, švédština, angličtina, němčina, holandština; románské: rumunština, italština, francouzština, španělština, portugalština, litevština, lotyštiny, rumunština; samostatné: řečtina; semitské: maltština.

¹⁹ Ústav mezinárodních vztahů, Malá encyklopedie Evropské unie, Praha: Nadas AFGH s.r.o. Vrútky, 1997, 219 s.

Dostupné také z: http://ec.europa.eu/education/languages/languages-of-europe/doc135_cs.htm

²⁰ Belgie má například 3 úřední jazyky: francouzštinu, nizozemštinu a němčinu.

by jim navíc nemusela rozumět. Z toho opět vyplývá, že občané EU by se měli více zaměřit na výuku cizích jazyků, protože jejich používání mezi nimi přispívá k větší průhlednosti, legitimitě a efektivitě.

A co se týká hlavních institucí Evropské unie (viz. první kapitola) a jazykového režimu, pravidla pro užívání jazyků v rámci jejich úřadu jsou zakotvena v jednacím řádu každé instituce. To zajišťuje zrychlení a zjednodušení chodu. V těchto institucích a úřadech jde vlastně o vnitřní dohodu a nevychází ze žádného právního předpisu. Nejčastěji využívanými jazyky jsou angličtina, francouzština a němčina.

3.1.1 Regionální a menšinové jazyky

„Unie, dle článku 22 Listiny základních práv Evropské unie, respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost.“

Jazykovou rozmanitostí nejsou myšleny pouze úřední jazyky. V Evropské unii existuje celá řada dalších, méně využívaných jazyků, jejichž rozvoj EU začala podporovat. Mezi ně patří albánština, alsaština, aragonština, asturština, baskičtina, bretonština, katalánština, kornština, korsičtina, fríština, furlanština, gaelština, galicijština, ladino, dolnoněmčina, manština, okcitánština, provensálština, romština, sámština, sardinština, lužická srbština, velština a jidiš.

Některé z nich mohou mít postavení úředního jazyka. To je případ irštiny a lucemburštiny. Ty mají sice společné znaky s regionálními nebo menšinovými jazyky, ale ve svých zemích jsou národními jazyky.

Ve Španělsku jsou to další tři regionální jazyky: katalánština, baskičtina a galicijština. Mají statut oficiálních jazyků a v daných krajích jsou považovány za jazyky úřední. Katalánština je z nich nejrozšířenější a hovoří s ní okolo 10 miliónů mluvčích. V 80. letech navíc došlo ke zrovnoprávnění španělštiny a katalánštiny²¹.

A právě díky pozitivnímu postoji unie k těmto jazykům se zavedla různá opatření. Evropský parlament přijal řadu usnesení na jejich podporu a nejen on. Podpora

²¹ Jazyky Španělska: katalánština [citováno 28.11.2008] [online]

Dostupné z: <http://www.jazyky.com/content/view/522/>

plyne i ze strany Evropské komise, která zajišťuje jejich podrobné studie nebo také projekty informující o možnostech financování těchto jazyků z prostředků EU.

Mezi usnesení přijatá EP, která se dělí na dvě hlavní kategorie, patří stejně jako u EK financování projektů a konkrétních iniciativ na ochranu a podporu regionálních a menšinových jazyků (tato pomoc byla financována až do roku 2000). Dále je finanční podpora směřována také Evropskému úřadu pro méně používané jazyky (EBLUL)²² a informační síti Mercator²³. Obě výše zmíněné klíčové organizace podporuje Evropská komise.

Tato opatření zahrnují země Evropského hospodářského prostoru, ale nevztahují se na jazyky komunit přistěhovalců, na uměle vytvořené jazyky nebo dialekty úředního jazyka příslušného státu.

3.2 Jazykový režim Evropského soudního dvora

Nejdříve jsem tedy uvedla obecná pravidla pro jazykový režim v rámci celé Evropské unie a nyní mohu přiblížit téma této práce a podrobně tedy rozebrat jazykový režim samotného Evropského soudního dvora. Zmíním se o jazycích jednání, o možnostech a opatřeních pro jednotlivé účastníky řízení a také o jazykovém režimu při

²² ELBUL-Evropský úřad pro méně používané jazyky byl zřízen v roce 1982 z podnětu Evropského parlamentu. Sídlí v Dublinu a k jeho hlavním činnostem patří:

- zastupovat regionální a menšinová jazyková společenství v EU a podporovat jejich společné zájmy na evropské a mezinárodní úrovni – k tomu úřad využívá svou síť výborů v členských státech, která také působí jako komunikační kanál mezi jazykovými společenstvími a evropskými a mezinárodními orgány,
- poskytovat rady a informace o regionálních a menšinových jazycích a jazykové rozmanitosti politickým činitelům, sdělovacím prostředkům, akademické obci a široké veřejnosti.

Dostupné z: http://ec.europa.eu/education/languages/languages-of-europe/doc143_cs.htm

²³ **Mercator**-Cílem sítě Mercator je zlepšit výměnu a tok informací o menšinových jazycích a kulturách prostřednictvím spolupráce a vytváření sítí mezi příslušnými institucemi a organizacemi, akademickými institucemi a místními, regionálními a vnitrostátními orgány. Mercator také poskytuje široké veřejnosti spolehlivé informace o regionálních a menšinových jazykových společenstvích.

Dostupné z: http://ec.europa.eu/education/languages/languages-of-europe/doc143_cs.htm

soudních jednáních, tedy jak pro ústní části řízení, tak pro písemné dokumenty, kterým bude věnována samostatná podkapitola.

Jak je uvedeno ve článku 64 Protokolu (č. 3) o Statutu Soudního dvora Evropské unie, „*Pravidla o užívání jazyků vztahující se na Soudní dvůr Evropské unie stanoví Rada jednomyslně nařízením. Toto nařízení se přijme buď na žádost Soudního dvora a po konzultaci s Komisí a Evropským parlamentem, nebo na návrh Komise a po konzultaci se Soudním dvorem a Evropským parlamentem.*“²⁴

Jak jsem již výše uvedla, jazykový režim si každý orgán Evropské unie určuje sám v rámci úřadu. Výjimkou není ani Soudní dvůr. Pravidla týkající se jeho jazykového režimu jsou tedy ustanovena v jednacím řádu (článek 29 až 31) a ve Statutu soudního dvora.

Některá pravidla si určili i soudci sami. A to v případě rozsudku Soudního dvora z 12. listopadu 1969 ve věci 29/69. Ten byl vedený Erichem Stauderem proti městu Ulm-Sozialamt a je nazýván také jako „kuponové máslo“. Spor byl vedený v německém jazyce a přeložený do dalších jazyků: francouzštiny, nizozemštiny a italštiny. Z rozsudku Soudního dvora mimo jiné vyplývá, že nestačí pouze jediné znění rozhodnutí, protože v každém jazyce může být záměr pozměněn, stejně tak jako cíle, kterých má být dosaženo. Pro jednotnost výkladu je tedy z hlediska znění nutné přihlížet i k dalším překladům.

Jednacím jazykem, tedy jazykem, ve kterém probíhá řízení před Soudem, je jeden z 23 úředních jazyků EU²⁵. Jimiž jsou, dle článku 29 Jednacího řádu Soudního dvora,

²⁴ Úřední věstník Evropské unie C 115/210, 9.5.2008, s. 17,

Dostupné také z: http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-25_11-38-33_988.pdf

²⁵ Z nichž do 30. dubna 2004 to byla angličtina, dánština, finština, francouzština, italština, němčina, nizozemština, portugalská, řečtina, španělština a švédština; od 1. května byla připojena čeština, estonština, litevština, lotyština, maďarština, polština, slovenština a slovinština a od 1. ledna 2007 bulharština a rumunština. Pro maltštinu a irštinu byla však nařízením Rady přijata dočasná odchylná opatření.

angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, irština, itaština, litevština, lotyština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalština, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština.

Evropský soudní dvůr používá jako svůj interní pracovní jazyk francouzštinu, do níž jsou v první řadě překládány jazykovou službou všechny dokumenty a teprve poté jsou přeloženy i do jiných příslušných jazyků řízení. Tímto se liší od ostatních institucí, které pracují nejen ve francouzštině, ale také v angličtině a němčině (viz.výše).

U Soudního dvora je uplatňována zásada rovného přístupu nejen k justici Unie, ale také k judikatuře. Občané tak mají zajištěný rovný přístup před Soud a k jeho judikatuře bez jakýchkoliv jazykových bariér. Tato možnost je zajištěna díky překladatelské službě, které bude mimo jiné věnována další kapitola.

Co se týká jazykového režimu při řízení o předběžných otázkách nebo řízení o přímé žalobě, v obou případech platí odlišná ustanovení.

Při samotném řízení o přímé žalobě je zvolen jazyk, ve kterém je žaloba sepsána, a ve kterém se bude jednat. Tím, kdo vybírá jazyk řízení je zde navrhovatel.

V případě řízení o předběžné otázce bude tímto jazykem jazyk vnitrostátního soudu, který se obrátil na Soudní dvůr a žádá rozhodnutí. Žádost je překladatelským útvarem Soudního dvora přeložena do všech úředních jazyků Evropské unie a vše, co je projednáváno během ústní části řízení, je dle potřeby simultánně tlumočeno do jednotlivých úředních jazyků EU. Tuto službu zajišťuje tým tlumočnicků sestavený speciálně pro každé samostatné jednání (viz. následující kapitola). Soudci při svých poradách tradičně používají společný jazyk, kterým je francouzština a tyto porady probíhají bez tlumočnicka. A co se týká rozsudků, jejich kopie jsou přeloženy do všech úředních jazyků Evropské unie.

S výhradou několika ustanovení volí tedy jednacím jazyk žalobce. První výjimkou je situace, kdy je žaloba vedena proti některému z členských států nebo právnické či fyzické osobě z těchto států. Pokud má však dotčený stát více úředních jazyků, žalobce si z nich může zvolit jemu nejvíce vyhovující jazyk. Další výhradou je možnost společné žádosti účastníků řízení o povolení částečného nebo úplného použití jiného úředního jazyka z výše uvedených.

Poslední výhradou je možnost jednoho z účastníků původního řízení podat náležitě odůvodněnou žádost o povolení využití jiného jazyka z již zmíněných 23 úředních jazyků. Toto povolení platí pro ústní část řízení a je možné ho učinit až po vyslechnutí druhého účastníka původního řízení a generálního advokáta. Žádný jiný orgán Evropských společenství takovou žádost podat nemůže.

O těchto žádostech rozhoduje předseda soudu, a pokud chce vyhovět žádajícímu účastníkovi i bez souhlasu všech ostatních účastníků řízení, musí tuto věc předat k rozhodnutí Soudnímu dvoru, dle druhého odstavce článku 29 Jednacího řádu Soudního dvora²⁶.

A podle třetího odstavce stejného článku se *„jednací jazyk používá zejména ve spisech a řečech účastníků řízení včetně všech přiložených písemností a dokumentů, jakož i v protokolech a rozhodnutích Soudního dvora.“* (viz. poznámka pod čarou)

A všechny důležité dokumenty a písemnosti, pokud jsou zhotoveny v jiném než v jednacím jazyce, musejí být opatřeny překladem. Existuje výjimka, a to v případě, že jsou tyto dokumenty příliš obsáhlé. Potom stačí přeložit pouze některé výňatky. To ale neznamená, že Soudní dvůr nemůže požadovat překlad celého dokumentu či písemností nebo alespoň jejich rozsáhlejší část. A to kdykoliv z vlastního podnětu, nebo pokud o to požádá některý z účastníků řízení.

Oprávnění členských států k používání jejich úředního jazyka při řízení před Soudním dvorem je zakotveno taktéž ve třetím odstavci článku 29 Jednacího řádu Soudního dvora. Jedná se o případ, kdy vstoupí do řízení jako vedlejší účastníci nebo pokud se zúčastní některého z řízení o předběžné otázce²⁷. Tato ustanovení platí pro písemnosti i ústní projevy a překlad do jednacího jazyka je zajištěn vedoucím soudní kanceláře.

Pokud jde o státy, které nejsou členy EU, ale jsou stranami Dohody o EHP či o Kontrolní úřad ESVO, jsou-li přítomni řízení před Soudním dvorem jako vedlejší

²⁶ Soudní dvůr, Řízení: Jednací řád Soudního dvora [citováno 13.4.2010] Dostupné z: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp.cs.pdf>

²⁷ Tato řízení jsou uvedena ve článku 103 Jednacího řádu Soudního dvora (odkaz viz. předchozí poznámka)

účastníci nebo pokud se účastní některého z řízení o předběžné otázce²⁸, je možno jim povolit užívání jiného než jednacího jazyka uvedeného v odstavci 1 článku 29. A jako v předchozím případě, i zde toto ustanovení platí pro ústní projevy i písemnosti a vedoucí soudní kanceláře je pověřen zajištěním překladu do jednacího jazyka. Stejně podmínky platí i pro třetí státy, které se účastní řízení o předběžné otázce²⁹.

Vedoucí soudní kanceláře zajišťuje překlad i v případech, kdy svědek nebo znalec prohlásí, že nejsou schopni se dostatečně vyjádřit v některém z jazyků uvedených výše. Soudní dvůr pak může udělit povolení, aby přednesl svůj projev v jiném jazyce.

Co se týká ostatních účastníků řízení, odstavec 5 článku 29 Jednacího řádu říká, že *„Předseda Soudního dvora a předsedové senátů při vedení jednání, soudce zpravodaj v předběžné zprávě a zprávě k jednání, soudci a generální advokáti při kladení otázek a generální advokáti ve svých stanoviscích mohou používat jeden z jazyků uvedených v odstavci 1, který je odlišný od jednacího jazyka. Vedoucí soudní kanceláře zajistí překlad do jednacího jazyka.“*

Vedoucí soudní kanceláře dbá na překlady písemností a ústních projevů, tedy na vše co bylo napsáno či řečeno při řízení před Soudním dvorem. A to buď na žádost některého z účastníků řízení, jakéhokoliv soudce nebo generálního advokáta. Dokumenty a písemnosti jsou překládány do jazyka zvoleného žadatelem, jímž může být jeden z 23 úředních jazyků uvedených v odstavci 1 článku 29.

Veškeré publikace Soudního dvora jsou přeloženy a vydávány v jazycích, které jsou uvedeny v článku 1 nařízení Rady č.1.

Těmi byly podle původního znění nařízení z roku 1958 francouzština, italština, němčina a nizozemština. Podle nového nařízení Rady z roku 2006 je to jeden z 23 úředních jazyků Evropské unie.

²⁸ Článek 23 Statutu Soudního dvora, Úřed. věst., 9.5.2008, C 115/210

²⁹ Soudní dvůr, Řízení: Jednací řád Soudního dvora [citováno 13.4.2010]

Dostupné z: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp.cs.pdf>

Dle článku 31 Jednacího řádu Soudního dvora je znění dokumentů vyhotovených v jednacím nebo v jiném jazyce povoleném podle článku 29 rozhodné.

Pro jazykový režim Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie platí stejná ustanovení jako pro Evropský soudní dvůr.

3.3 Jazykový režim dokumentů používaných při řízení

V řízení před Soudním dvorem se může jednat o předběžnou otázku nebo přímou žalobu. V řízení o předběžné otázce figurují následující dokumenty: žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, sdělení o podané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, písemná vyjádření, zpráva k jednání, stanovisko, rozsudek a sdělení obsahující výrok rozsudku. Kromě písemného vyjádření a zprávy k jednání jsou ostatní zmíněné písemnosti překládány do všech úředních jazyků.

Žádost je vyhotovena v jednacím jazyce vnitrostátního soudu, a tento jazyk se stává jazykem jednacím. Sdělení o podané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je zveřejňováno v Úředním věstníku v jednacím jazyce. Písemná vyjádření jsou překládána do jednacího jazyka a hlavně do francouzštiny a stejně tak jsou přeložena do různých úředních jazyků. Co se týká zprávy k jednání, zhotovuje ji soudce zpravodaj v jazyce porad, tedy ve francouzštině, a je přeložena do jednacího jazyka.

Stanovisko se zveřejňuje a je tedy přeloženo do všech ostatních úředních jazyků. Vyhotovuje ho generální advokát a to v jeho vlastním jazyce. Dále se překládá do jednacího jazyka a do jazyka porad, tedy do francouzštiny. Rozsudek je vyhotovený ve francouzském jazyce a též do všech jazyků. Při vyhlášení rozsudku musí být pro jeho datum zohledněn i překlad do jednacího jazyka. V Úředním věstníku je zveřejňováno i sdělení obsahující výrok rozsudku. Je vyhotoveno ve francouzštině a ve všech úředních jazycích.

V řízení o přímé žalobě se objevují tyto dokumenty: žaloba, žalobní odpověď, replika a duplika; sdělení o podané žalobě, spis vedlejšího účastníka, zpráva k jednání, stanovisko, rozsudek a stejně tak jako u řízení o předběžné otázce i sdělení obsahující výrok rozsudku.

Nejdříve zmíněné dokumenty: žaloba, žalobní odpověď, replika a duplika jsou vyhotoveny v jednacím jazyce a opatřeny překladem do francouzštiny. První sdělení je

též vyhotoveno v jednacím jazyce, a jelikož je zveřejňováno v Úředním věstníku, je přeloženo také do všech úředních jazyků. Spisy předložené členskými státy jsou vyhotovené v jednom z úředních jazyků a překládají se do francouzského jazyka a jazyka jednacího. Stejně jako u řízení o předběžné otázce, i zde je zpráva k jednání vyhotovena soudcem zpravodajem v jazyce porad a je též přeložena do jednacího jazyka. Pro stanovisko, rozsudek a sdělení obsahující výrok rozsudku platí stejná ustanovení jako u předchozího řízení.

Portál Evropského soudního dvora navíc uvádí, že *„Pokud jde o řízení o kasačním opravném prostředku, nezbytné překlady jsou prakticky stejné jako překlady v rámci řízení o přímých žalobách. Je však třeba poukázat na to, že v případě kasačních opravných prostředků končí písemná část řízení, s výjimkou výslovného povolení, kasační odpovědí.“*³⁰

³⁰ Generální ředitelství překladatelské služby-Úloha, Řízení o kasačním opravném prostředku [citováno 13.4.2010] Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10813/role-de-la-traduction-dans-le-deroulement-des-procedures

4 PŘEKLADATELSTVÍ A TLUMOČNICTVÍ

V návaznosti na předchozí kapitolu týkající se jazykového režimu institucí Evropské unie a hlavně Evropského soudního dvora následuje kapitola věnovaná jeho praktickému fungování. Jak již bylo řečeno výše, Evropská unie je multikulturní a tedy i mnohojazyčná demokracie (viz. podkapitola 2.1). K tomu, aby mohla být veškerá ustanovení a nařízení v souvislosti s jazykovým režimem využita v praxi, je zapotřebí mít k jejich realizaci potřebné „nástroje“. Těmi jsou v tomto případě služby překladatelů a tlumočnicků, kteří poskytují své znalosti a dovednosti pro potřeby Evropské unie a tím zajišťují možnost rovného přístupu občanů k orgánům EU. Napomáhají tomu, aby každý občan EU rozuměl právním předpisům, byl informován o veškerém dění ve svém jazyce, zkrátka aby se podílel na činnosti Evropské unie.

Na počátku byly pouhé čtyři jazyky, jak jsem již několikrát zmínila. To činilo pouhých dvanáct jazykových kombinací. S každým přistoupením nových zemí se však počet tlumočených jazyků zvyšoval a dnes je s počtem 23 jazyků dosaženo 506 možných kombinací.

Mnohdy je však pro některé jazyky obzvlášť těžké najít tlumočnický, kteří by měli odpovídající jazykové schopnosti. Například pro maltštinu či finštinu. Za normálních okolností tlumočnick převádí řečníkův projev z cizího jazyka do svého mateřského jazyka. Finštinu ale ovládalo jen velmi malé množství nerodilých mluvčích a problém se tedy vyřešil tzv. retour tlumočením, tedy tlumočením z mateřského do cizího jazyka.

Existuje ještě další metoda překladu přes tzv. pivotní jazyk (*la langue pivote*). V tomto případě nejde o přímý překlad, ale o překlad pomocí třetího jazyka. Je-li tedy potřeba přetlumočit projev například z maďarštiny do ruštiny, může být zprostředkován přes angličtinu, a překlad by probíhal následujícím způsobem: maďarština→angličtina→ruština. Přímý překlad je samozřejmě výhodnější jak z hlediska financí, tak z časové náročnosti. A nejen to. Při překladu přes třetí, pivotní jazyk mohou také vzniknout jisté nepřesnosti. Proto se tato metoda využívá spíše v případech, kdy normální způsob přímého překladu není z nějakého důvodu možný. Většinou je to z důvodu nedostatku překladatelů oprávněných pro dané kombinace překladů.

Jazyků přibývá stále více a jsou mezi nimi i méně používané menšinové jazyky, pro které bude do budoucna problematické najít překladatele a tlumočníky na odpovídající úrovni, pokud se úplně začlení do chodu Evropských institucí.

4.1 Generální ředitelství překladatelské služby

Jelikož je tato práce zaměřena na jazykový režim Evropského soudního dvora, přiblížím zejména práci a úlohu překladatelů a tlumočnicků v něm.

K tomu, aby překladatelské a tlumočnické služby fungovaly na odpovídající úrovni, vzhledem k náročnosti a požadavkům ESD, je nutné zajistit kvalitní personál pro tyto potřeby. To dosvědčuje následující citace z článku 22 Jednacího řádu Soudního dvora.

„Soudní dvůr zřizuje útvar poskytující překladatelské a tlumočnické služby složený z odborníků, kteří mají odpovídající právní vzdělání a důkladnou znalost několika úředních jazyků Soudního dvora.“

Jak rovněž vyplývá z výše zmíněné citace, pro potřeby Soudního dvora je zřízen útvar, který je zároveň velice důležitým článkem jeho organizační struktury. Tento útvar je nazván jako Generální ředitelství překladatelské služby (*la Direction générale de la traduction*) a je také největším útvarům v rámci celého orgánu. Podle informačního článku o Generálním ředitelství překladatelské služby na portálu Soudního dvora Evropské unie a údajů z roku 2008 čítal tento útvar 876 spolupracovníků, což v té době činilo 46% zaměstnanců Soudního dvora³¹.

Generální ředitelství překladatelské služby zajišťuje překlady všech dokumentů a písemností v rámci Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie. Tyto překlady jsou vytvářeny dle povinného jazykového režimu, ve kterém jsou zahrnuty veškeré kombinace úředních jazyků Evropské unie (viz. kapitola 2).

Vzhledem k úloze Soudního dvora, kterým je přezkum dodržování práva Evropské unie, je samozřejmé, že všechny překládané texty jsou na vysoce odborné právní úrovni. Jak již bylo výše řečeno, k plnění tohoto úkolu je potřeba vysoce kvalifikovaných zaměstnanců. Těmi jsou pro tyto potřeby pouze právníci s úplným

³¹ Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10742/direction-generale-de-la-traduction

právníkům s právními vzděláními a s důkladnou znalostí alespoň dvou dalších jazyků, odlišných od jejich mateřského jazyka.

Generální ředitelství překladatelské služby je útvar vytvořený společně pro všechny tři orgány Evropského soudního systému, tedy pro Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro veřejnou službu Evropské unie.

Figurují zde generální ředitel, dva další ředitelé a čtyři funkční jednotky. Ředitelé sdílejí odpovědnost za dvě ředitelství „A“ a „B“, ve kterých je dohromady 22 jazykových oddělení. V prvním ředitelství je zahrnuto německé, anglické, bulharské, dánské, estonské, finské, litevské, maltské, nizozemské, polské, švédské a české oddělení a je k němu přiřčena i irská jednotka; a ve druhém ředitelství jsou následující oddělení – španělské, francouzské, řecké, maďarské, italské, lotyšské, portugalské, rumunské, slovenské a slovinské.

Každá ze čtyř funkčních jednotek má na starost jinou oblast činnosti. Danými úkoly jsou tedy Plánování a externí překlady, Analýzy a dokumentační zdroje, Zdroje a projekty a poslední jednotkou jsou Pomocné nástroje pro překládání. U první jednotky se jedná zejména o řízení externích překladů a zároveň o správu žádostí o překlady. Jak již vyplývá z dalšího názvu, druhá funkční jednotka analyzuje překládané dokumenty a dále také spravuje dokumentační zdroje a terminologické a dokumentační práce.

Takového útvaru, jako je Generální ředitelství překladatelské služby, se samozřejmě týká i oblast informací a komunikace a různých projektů. To všechno má na starost další funkční jednotka nazvaná Zdroje a projekty, která mimo výše zmíněné oblasti sleduje také výkonnost tohoto ředitelství, vítá nové úředníky či zaměstnance, dále se stará o odborné vzdělávání a pod správou má i interní a meziinstitucionální projekty.

S poslední funkční jednotkou jsou spojeny technické a inženýrské úkoly a s tím související monitorování a vývoj zvláštních a pomocných nástrojů pro překládání. Dalším úkolem této jednotky je předběžné zpracování překládaných dokumentů a příprava Sbírek rozhodnutí.

Jak jsem již uvedla, Generální ředitelství překladatelské služby zajišťuje překlady dokumentů v rámci celého soudního systému. Tedy texty na odborné úrovni a písemnosti. Jde ale stále „jen“ o překlad. Není to sice lehký úkol, ale překladatel pracuje

s textem, nikoliv s mluveným projevem. Jeho práce tedy spočívá v doslovném překladu předem napsaného textu, což mnohdy práci usnadní. V žádném případě nelze ztotožňovat úkol překladatele a tlumočnicka. Jejich způsob a cíl práce je zcela odlišný. Samotnému tlumočnictví je věnována následující podkapitola.

4.2 Ředitelství tlumočnické služby

V souvislosti s předchozí podkapitolou je třeba zmínit i další druh uplatnění jazykového režimu v praxi, který je podle mě důležitější a hlavně daleko obtížnější jako úkol. Jak již bylo řečeno v kapitole o jazykovém režimu, každý občan má právo na rovný přístup k orgánům EU a samozřejmě tedy i k Soudnímu dvoru. A jelikož je hlavním cílem, aby se každý občan mohl vyjádřit ve svém mateřském jazyce a zároveň rozuměl všemu dění, je tedy také nutné tuto možnost zajistit, a to pomocí simultánního tlumočení. Tyto potřeby při veřejných jednáních Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie zajišťuje Ředitelství tlumočnické služby (*la Direction de l'interprétation*).

Jak uvádí článek informující o Ředitelství tlumočnické služby na oficiálních stránkách Soudního dvora Evropské unie, pro toto ředitelství pracuje přibližně 70 stálých tlumočnicků³². Jak již napovídá předchozí zmínka, jsou zde zaměstnání i „nestálí“ tlumočníci, kteří pro ředitelství pracují jako externisté. Samozřejmě musejí být zkušení a jejich služby jsou využívány dle aktuálních potřeb.

V případě veřejného jednání se sestavují speciální týmy tlumočnicků, kde hraje důležitou roli několik faktorů. Těmito faktory je myšlena volba jednacího jazyka, tedy takového, jenž byl zvolen stranami, a kterým může být jeden z 23 úředních jazyků. Dále se též zohledňuje volba jazyka členských států, které se účastní jednání, rozhodující jsou i potřeby tlumočení pro soudce zasedající v dané věci a v poslední řadě jsou to i skupiny návštěvníků přítomných na soudním jednání.

Při tlumočení během jednání jde o sdělení ústního vyjádření jiné osoby a jeho věrného převedení do dalšího jazyka, odlišného od řečnickova jazyka. To znamená, že oproti překladateli pracuje tlumočnick v tzv. „reálném čase“. A tvoří tedy jakýsi

³² Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_12357/direction-de-l-interpretation

spojovací článek mezi řečníkem a tím, komu je řeč směřována. V následující podkapitole pro přiblížení popíšu, jakým způsobem tlumočníci pracují a co je jejich úkolem.

4.2.1 Práce tlumočnicků

Práce a úkoly tlumočnicků jsou náročné a mnohdy velmi složité na přípravu. Jak jsem již zmínila, nejde o pouhý překlad předem napsaného textu, ale o přímý převod sdělení řečníka. Tlumočníci pracující v prostředí Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie jsou ve styku s mnoha jazyky. Jejich úkolem v tomto vícejazyčném prostředí je předávat určeným osobám sdělení řečníka jasně, přirozeně a hlavně plynule, což je velmi obtížné. Soudy jim však vycházejí vstříc a tlumočníci si musí jednotlivé spisy k jednání důkladně a podrobně prostudovat předem, aby byli uvedeni do problému.

Neexistuje, aby tlumočnick před jednáním nebyl připraven a neměl nastudované dokumenty týkající se projednávané věci. Přesto jim však tlumočení může ztížit řada faktorů a především například rychlé čtení psaného textu řečníka. Ti si mnohdy ani neuvědomují, že ne všechno se dá přeložit tak lehce do jiného jazyka a zdali se to vůbec dá přeložit. Používají různé slovní hříčky či žerty, barvitě rozvádějí svůj projev a obohacují ho o často velmi těžko přeložitelné výrazy. Jsou to ale i čísla, která dělají tlumočnickům problémy a stejně tak i například čtení z poznámek řečníka.

Co se týče podmínek pro práci tlumočnicků, pracují ve zvukově izolovaných kabinách, kterými je vybavena každá soudní síň nebo posluchárna (v případě konferencí či různých zasedání). Těch bylo na počátku velice málo, jelikož se užívaly pouze čtyři oficiální jazyky – němčina, francouzština, italština a nizozemština, ale díky rozšíření Evropské unie a zvětšení škály používaných úředních jazyků je dnes hlavní posluchárna nového paláce v Lucemburku vybavena dvaceti čtyřmi tlumočnickými kabinami.

K tomu, aby byla zajištěna komunikace během ústního řízení a též sdělení v odlišných jazycích mezi všemi účastníky, je ke každému slyšení při soudním jednání přidělena předem sestavená skupina zkušených konferenčních tlumočnicků. Toto složení odpovídá zvláštním jazykovým potřebám projednávané věci a skupiny jsou sestavovány podle jednotlivých důležitých aspektů, které jsem již uvedla v podkapitole 3.2.

Je samozřejmé, že v každé věci figurují jiní účastníci a jazyková škála se tedy mění zároveň s případem. Ale vždy se jedná o nevelké množství jazyků. Pouze ve výjimečných případech mají soudy potřebu tlumočení ze všech úředních jazyků do všech úředních jazyků. A co se týká porady soudců, které se podla ustanovení jednacího řádu konají v poradní místnosti, těch se tlumočníci neúčastní a vnitřním jazykem a tedy i jazykem porad je francouzština, což bylo již řečeno v kapitole 2 o jazykovém režimu.

Jazyková škála je rozsáhlá a dobrý tlumočník musí mít důkladnou znalost všech svých pracovních jazyků, tedy nejméně tří. Není to však jediná podmínka pro výkon jejich práce. Kromě znalostí různých jazyků musejí znát také právní řády a politické situace zemí, do jejichž jazyka překládají. Tlumočení na soudních jednáních nebo na konferencích neznamena pouze přeložit vše, co bylo řečeno, slovo od slova. Nedílnou součástí práce tlumočníka na půdě Soudního dvora je dobrá analytická schopnost a hlavně porozumění věci z pohledu řečníka. Stejně tak je nutná podrobná znalost předmětu žaloby. To jsou hlavní a důležité předpoklady pro kvalitní odvedení této práce. Není však možné opomenout ani profesní pravidla a řády, které musejí tlumočníci respektovat. K jejich práci samozřejmě patří i zachování důvěrnosti informací sdělovaných před soudním slyšením a během něj. Vůči tomuto pravidlu jsou vázáni nejpřísnějším slibem.

4.3 Tlumočníci v Evropském parlamentu

Jelikož jsem v kapitole o jazykovém režimu zmínila i jiné instituce Evropské unie, nyní tedy pro představu nastíním srovnání praktického využití jazykového režimu Evropského soudního dvora s jinou institucí. Pro porovnání jsem si vybrala Evropský parlament, který je díky počtu užívaných jazyků často přirovnáván k babylonské věži.

V jednacím řádu Evropského parlamentu je zakotveno právo poslanců hovořit v úředním jazyce podle své vlastní volby. A vzhledem k tomu, že europoslanci nejsou voleni podle jazykových schopností, ale aby reprezentovali své voliče, je zapotřebí tlumočníků, kteří by mohli tlumočit jejich projevy do všech ostatních jazyků. V tom pomáhá Evropskému parlamentu 350 stálých tlumočníků a v době, kdy je opravdu třeba

se k nim připojuje dalších 400 nezávislých tlumočnicků³³. To řadí Evropský parlament na první světové místo, co se týče největšího počtu zaměstnaných tlumočnicků. To je v porovnání s počtem tlumočnicků pracujících pro Evropský soudní systém o 280 zaměstnaných více. Tlumočníci v Evropském parlamentu pracují též ve zvukotěsných kabinách umístěných po stranách zasedacích sálů, kde sedí po třech. Na plenárním zasedání tlumočí tým, který čítá 60 tlumočnicků a překládá ústní projevy řečníků do všech úředních jazyků Evropské unie.

4.4 Problematika jazykového režimu v praxi

Téma týkající se jazyků je stále více aktuální, vzhledem k jejich rostoucímu počtu v EU, avšak jejich praktické využití s sebou přináší jisté potíže související s mnoha důležitými faktory, kterým se nyní budu věnovat.

V souvislosti s podporou mnohojazyčnosti proběhlo v březnu roku 2002 v Barceloně zasedání Evropské rady, na kterém premiéři a prezidenti členských států sdělili svůj záměr, aby všichni občané EU byli schopni domluvit se, kromě svého mateřského jazyka, alespoň dvěma cizími jazyky. Výuka by se podle nich měla zahájit již v útlém věku.

Jedním z mezníků jazykové politiky je také usnesení Rady ze dne 21. listopadu 2008 o evropské strategii pro mnohojazyčnost³⁴. To dále odkazuje na usnesení Rady ze dne 14. února 2002 o prosazování jazykové rozmanitosti a studia jazyků, ve kterém je, mimo jiné, zdůrazněno, že *„znalost jazyků je jednou ze základních dovedností“* potřebných pro podílení se na životě evropské společnosti a zároveň *„usnadňuje začlenění do společnosti a sociální soudržnost“*³⁵.

³³ Tlumočníci v Evropském parlamentu [citováno 12.4.2006] Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IM-PRESS&reference=20060403FCS06935&language=CS>

³⁴ Usnesení Rady ze dne 21. listopadu 2008 o evropské strategii pro mnohojazyčnost (2008/C 320/01), Úřední věstník C 320, 16/12/2008 S. 0001-0003

³⁵ Úřední věstník C 50, 23.2.2002

Výše zmíněné usnesení z roku 2008 nabádá členské státy a Komisi, aby, spolu s dalšími výzvami, „*prosazovaly mnohojazyčnost s cílem posílit sociální soudržnost, mezikulturní dialog a utváření Evropy; zvyšovaly informovanost o přínosech jazykové rozmanitosti a studia jazyků mezi veřejností, a zejména mladými lidmi v počáteční fázi jejich obecného i odborného vzdělávání; a poskytovaly migrantům, zejména mladým lidem, výuku jazyka hostitelské země jakožto prvku nezbytného pro úspěšné začlenění a pracovní uplatnění, přičemž je třeba respektovat jazyky jejich zemí původu*“.

Rada se domnívá, že podpora mnohojazyčnosti může kladně přispět k mnoha aspektům, a že je významným mezioborovým tématem, jak v oblasti hospodářské, sociální či kulturní, tak i ve vzdělávací. V kapitole o jazykovém režimu jsem zmínila i méně používané jazyky, k jejichž rozvoji Rada také přispívá a je toho názoru, že pokud je bude podporovat, mohou být významným přínosem.

Mnohojazyčnost Evropské unie je tedy jistě kladným prvkem, ale přináší s sebou i jisté potíže. Čím více se unie bude rozrůstat, tím více bude přibývat jazyků. Na jedné straně je tato situace pokládána za „poklad“, ale zároveň i „Achillovu patu“ evropského prostoru. V jazykově homogenním prostoru by totiž nebylo možné vytvořit potenciál pro možné cesty kulturního, politického a hospodářského vývoje. Co se týká „Achillovy paty“, je tu i určitá bariéra ve vzájemné komunikaci a třeba také obchodu mezi jednotlivými jazykovými oblastmi, a to z důvodu nakupení mnoha jazyků na poměrně malém prostoru³⁶.

A právě tyto bariéry napomáhají odstranit překladatelé a tlumočníci. Realizace jejich služeb však není tak snadná. A to hned z několika důvodů. Mezi ty hlavní patří například nedostatek opravdu kvalitních překladatelů a tlumočnicků, kteří mají odpovídající úroveň znalostí potřebných k této práci. Jedině profesionální lingvisté totiž mohou zaručit fungování mnohojazyčného systému Evropské unie a zároveň podpořit možnost přiblížení její politiky občanům, protože každý z nich má právo účastnit se procesu evropské integrace, a to ve svém mateřském jazyce. Pro komunikaci s

³⁶ Šlosarčík, I. Jazyková politika v členských zemích EU a její potenciální konflikt s komunitárním právem [citováno 16.4.2002] Dostupné z: <http://www.europeum.org/dispatch.php?aid=501>

veřejností jsou tedy překladatelské služby nezbytné³⁷. To potvrzuje i výrok komisaře pro mnohojazyčnost Leonarda Orbana. Ten, na debatě, která předcházela diskusi o překladech, nazvané „Jazyk Evropy“ a pořádané Komisí v Bruselu, prohlásil, že osobně vnímá překlad jako jeden z projevů mnohojazyčnosti a dále, že „*společnost není mnohojazyčná pouze tehdy, když její občané umí různé jazyky, ale také když jazyk určitého společenství neustále komunikuje prostřednictvím překladů*“³⁸.

I přes výše zmíněnou citaci je podle mého názoru úkol tlumočnicků těžší. Při jejich práci je naprosto nezbytné, aby perfektně porozuměli všemu, co bylo řečeno a stejně tak dobře přeložili řeč do jazyka posluchačů. Ale pouze znalost jazyka neznamena zákonitě úspěch. Jazyk je pouze nástroj tlumočnicků a důležitý je hlavně přenos obsahu projevu. Tlumočnick navíc musí být stále v obraze, sledovat aktuální politickou situaci a nejnovější události. K tomu jim pomáhá i pravidelná četba tisku v různých jazycích.

Nejen u psaného textu, ale i u ústních projevů se překladatelé a tlumočníci mohou setkat s novými termíny. Mnohdy se však jejich překlad liší od původního pojmu a tím se změní i finální myšlenka. Tím vzniká další problém související s těmito službami. Překladatelské středisko pro instituce Evropské unie (CdT) však přišlo s řešením. Je jím vytvoření jednotné terminologické databáze Evropské unie IATE (InterActive Terminology for Europe), která je přístupná i veřejnosti.

Nové termíny nejsou ale jediným problémem týkajícím se jazykových těžkostí. Jelikož by i zaměstnanci Evropské unie měli ovládat také více jazyků, vyvstávají potíže s dalšími aspekty. Jedním z nich je například výslovnost. Všichni mohou teoreticky jazyk ovládat perfektně, ale záleží i na jeho prezentaci při praktickém využití. Na intenzivním překladatelském kurzu v německém Magdeburgu jsem měla příležitost setkat se s přední tlumočnicí Evropského soudního dvora Danielou Amodeo Perillo,

³⁷ Překlady a Evropská unie, [citováno 4.2.2008] Dostupné z: <http://europa.eu/languages/cs/chapter/15>

³⁸ Orban, L. Komise pořádá v Bruselu diskusi o překladech nazvanou „jazyk Evropy“ [citováno 5.11.2008]

Dostupné z:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1631&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=fr>

kteřá při své přednášce sdělila nejen všechny informace o Soudním dvoře, ale také právě některé problematické situace a své zkušenosti s nimi. Při jednom soudním jednání, kterého se účastnil i italský soudce z Neapole, se vyskytl výše zmíněný problém. Ačkoliv tento soudce měl možnost mluvit ve svém jazyce a řeč nechat přetlumočit, chtěl svůj projev sdělit v jazyce francouzském. Při své výslovnosti však kladl důraz na poslední souhlásku a celkově se v jeho projevu odrážel italský přízvuk. Ostatní mu z těchto důvodů nerozuměli.

Proto je důležité znát nejen teorii, ale snažit se daný jazyk perfektně ovládat hlavně prakticky, aby nedocházelo k podobným komplikacím.

V souvislosti se znalostí jazyků se objevuje další „problém“, kterým je vzdělávání. Většina tlumočnicků hovoří čtyřmi nebo pěti jazyky, a někteří mají pracovních jazyků dokonce sedm nebo osm³⁹. Problém jsem uvedla v uvozovkách, jelikož vzdělávání je sice příležitost, jež je tlumočnickům a překladatelům poskytována Evropskou unií, ale rovněž je potřeba dostatek financí a také kvalifikovaných vyučujících pro jeho realizaci.

Nefinancuje se pouze další vzdělávání již úspěšných tlumočnicků a překladatelů, ale existují také různé programy pro studenty, kteří se rozhodli pro tento obor. Jsou to tedy postgraduální kursy konferenčního tlumočení, podpora mobility studentů tlumočnictví a dále je financování zaměřeno i na poskytování dotací pro vzdělávací instituce, které připravují konferenční tlumočnický pro práci v institucích EU⁴⁰.

A co se týká překladatelské služby, kvůli vysokému počtu úředních jazyků jsou překlady nejen zdouhavé, ale také finančně čím dál více náročné. To z toho důvodu, že podle mezinárodních smluv, příslušných norem či ustanovení, mají občané EU právo přístupu k právním aktům a důležitým dokumentům týkajících se veřejnosti ve svých

³⁹ Být či nebýt...tlumočnickem [citováno 12.4.2006]

Dostupné z:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IM-PRESS&reference=20060403FCS06935&language=CS#title2>

⁴⁰ Tlumočení-Financování [citováno 1.1.2007] Dostupné z: <http://europa.eu/languages/cs/chapter/41>

jazykových verzích. Tím se nákladnost samozřejmě zvyšuje. Pomoci by mohla publikace právních aktů v elektronické podobě, namísto nákladných a početných tištěných verzí. Financování se týká ale i cestování, jelikož různé konference, zasedání nebo soudní jednání nejsou vždy na stejném místě, tlumočníci se musejí přemísťovat na dané místo.

Jak uvádí poslední údaj z roku 2005, náklady na tlumočníky a překladatele za celý rok činily 1 123 miliónů EUR, což to je přibližně 1% z ročního souhrnného rozpočtu EU. V přepočtu na osobu vychází částka 2,28 EUR za rok⁴¹.

V průběhu let vznikly nejrůznější návrhy na reformy týkající se omezení úředních jazyků, překládaných spisů a ušetření financí evropského rozpočtu. Tyto „vylepšovací“ modely navrhují například zavedení pouze jednoho úředního jazyka, kterým by měla být angličtina. Nebo naopak tři jazyků-němčiny, angličtiny a francouzštiny. Poslední model navrhuje jako úřední jazyky tyto tři předchozí, ve kterých by byly vypracovávány právně závazné akty a jiné úkony EU. Pracovním jazykem pro komunikaci uvnitř EU by byla opět angličtina a pro komunikaci orgánů se státy EU by se užívalo všech 23 úředních jazyků EU⁴².

Přes to všechno Evropská unie neuvažuje o snížení počtu úředních jazyků, a to v zájmu demokracie a průhlednosti. Navíc pokud by opravdu přistoupila k těmto reformám, většina občanů by nerozuměla dění v Evropské unii.

⁴¹ Časté otázky týkající se jazykové politiky Evropské unie [citováno 1.1.2007]

Dostupné z: <http://europa.eu/languages/cs/document/59>

⁴² Truksová, D. Tlumočníci a překladatelé v EU: Návrhy na omezení počtu tlumočnicků [citováno 22.1.2010] Dostupné z: <http://www.jazyky.com/content/view/732/0/>

5 ZÁVĚR

Jazyky jsou základním stavebním kamenem činnosti a fungování Evropské unie. Proto se jazyková politika EU všemožně snaží podpořit mnohojazyčnost, která napomáhá lepšímu porozumění, komunikaci a zároveň soudržnosti členských států. Díky takové jazykové rozmanitosti, jakou Evropská unie disponuje, je zajištěn rovný přístup občanů ke všem jejím institucím a orgánům. K tomu největším dílem přispívají tlumočníci a překladatelé, kteří svými službami dávají občanům možnost začlenit se do evropské společnosti a podílet se na činnosti Evropské unie.

Cílem této bakalářské práce bylo přiblížit fungování jazykového režimu na půdě Evropského soudního dvora a rozbor jeho specifík. A následně pak celý systém kriticky zhodnotit. Při práci jsem postupovala následujícím způsobem: abych mohla přistoupit k rozboru specifík jazykového režimu, nejprve jsem stručně představila institucionální rámec EU a popsala strukturu, pravomoci a fungování všech orgánů a hlavně tedy samotného Soudního dvora pro lepší porozumění jeho úlohy v Evropské unii. Jelikož jádrem práce bylo osvětlit pravidla užívání jednotlivých národních jazyků v rámci aktivit Evropského soudního dvora, zejména tedy při samotné rozhodovací činnosti, muselo samozřejmě předcházet i nastínění pravidel obecných, které platí pro celou Evropskou unii, a to analýzou příslušné legislativy. V této části jsme si mohli povšimnout velké jazykové rozmanitosti a to nejen z hlediska úředních jazyků, ale také méně rozšířených a používaných regionálních a menšinových jazyků.

Zaměřila jsem se také na jednotlivé typy řízení a na to, jak jsou ošetřena práva účastníků na jednání v jim srozumitelném jazyce. To vše je jim umožněno díky překladatelské a tlumočnické službě. Z poslední kapitoly, která pojednává právě o zmíněných dvou službách, vyplývá, že s jejich fungováním je spojena i řada obtíží, jako jsou komplikace při samotném tlumočení a překládání či aspekty týkající se provozu a poskytování jejich služeb.

Z toho co jsem v této práci zmínila, tedy vyplývá, že využívání jazyků při řízení před Soudním dvorem, Tribunálem nebo Soudem pro veřejnou službu je zakotveno ve Statutu a jednacím řádu Soudního dvora a pro každého občana platí rovný přístup před soudy bez jakýchkoliv jazykových bariér a vyjadřovat se v jazyce dle vlastní volby. Tím

může být jeden z 23 úředních jazyků EU. Dále jsme se dozvěděli, že při řízení o přímé žalobě volí jazyk navrhovatel a při řízení o předběžné otázce je jednacím jazykem jazyk vnitrostátního soudu.

Existují ale i výjimky, a to v případě, kdy dotčený stát používá více jazyků a může si tedy zvolit, ve kterém chce jednat, dále je to společná žádost účastníků na změnu jazyka nebo pouze jednoho z nich po odůvodněné žádosti a souhlasu předsedy soudu.

Dokumenty soudního řízení jsou překládány do francouzského jazyka a jednacím jazyka, a ty z nich, které jsou zveřejňovány v Úředním věstníku (viz. podkapitola 2.3) jsou překládány do ostatních úředních jazyků. Ústní část řízení je simultánně tlumočena do jiných jazyků dle potřeby. To zajišťují vysoce kvalifikovaní tlumočníci.

Podle mého názoru je mnohojazyčnost Evropské unie velkým přínosem nejen z hlediska soudržnosti a lepší komunikace, ale i z hlediska možností, které znalosti jazyků poskytují. Myslím, že každý by rád rozuměl všemu, co se kolem něj děje i bez pomoci druhých a byl schopný se sám domluvit a jednat v cizím jazyce na odpovídající úrovni.

To všechno má ale i své nedostatky. S přibývajícím počtem států se bude zvětšovat i jazyková rozmanitost Evropské unie. S tím budou spojeny potřeby většího množství překladatelů a tlumočnicků, protože ne každý je schopen daný cíl mnohojazyčnosti splnit. A následuje celý řetězec na sebe navazujících problémů v souvislosti se zajištěním kvalitních překladatelských a tlumočnických služeb, jako je jazykové vzdělání na potřebné úrovni, s ním spojený nedostatek odborníků na jejich výuku a v neposlední řadě samozřejmě i financování, bez kterého by realizace jazykové politiky nebyla možná.

Přestože má Evropská unie jasný a dobrý cíl, co se týká mnohojazyčnosti, měla by zvážit své možnosti, například v oblasti financování, ale i to, zda má dostatečné prostředky pro zajištění řádného fungování.

Myslím, že zadané cíle této práce se mi podařilo alepoň částečně splnit, a že jsem v rámci možností objasnila pravidla týkající se jazykového režimu Evropského soudního dvora, který byl tématem této bakalářské práce.

„Částečně“ z toho důvodu, že z hlediska mého vzdělání, které je filologicky zaměřeno si netroufám hlouběji pojednávat o právních otázkách týkajících se tohoto tématu a dále také proto, že podle mého názoru by si zadané téma zasloužilo hlubší a detailněji propracované pojednání. To by mohlo být rozšířeno například o samostatnou kapitolu o financování překladatelských a tlumočnických služeb nebo o podrobném porovnání jazykového režimu ESD se všemi institucemi Evropské unie. Stejně tak by se předmětem další úvahy mohly stát jednotlivé překládané soudní dokumenty.

Tato práce pro mě byla přínosem nejen z hlediska práce s právními akty EU, ale také z hlediska získání nových informací ohledně jazykových praktik Evropské unie a Soudního dvora EU.

6 RÉSUMÉ

Le thème de ce travail est „Le régime linguistique de la Cour de justice européenne“ qui a pour objet de définir les règles linguistiques applicables pendant une audience et les possibilités pour les participants d’en profiter lors d’une procédure. Ces possibilités sont assurées par le service d’interprétation et de traduction. Le deuxième but de ce travail est d’évaluer ces deux services d’une manière critique.

Le présent travail contient l’introduction, trois chapitres principaux et la conclusion.

Dans la première partie, je décris l’histoire et la base juridique de toute la justice de l’Union européenne, à savoir sa structure, les compétences et le fonctionnement des trois organes de l’institution judiciaire de l’Union européenne. Et ce afin de mieux comprendre tout ce système judiciaire. Ces trois organes sont: la Cour de justice, le Tribunal et le Tribunal de la fonction publique.

Le deuxième chapitre est consacré au régime linguistique. D’abord, j’ai mentionné le régime de l’Union européenne applicable à toutes les institutions, et après celui de la Cour de justice. Dans ce chapitre, il y a aussi la mention des langues régionales et minoritaires. J’ai également relevé toutes les langues officielles utilisées dans le cadre de l’Union européenne et le régime linguistique des documents qui jouent un rôle important lors d’un procès.

La troisième partie présente les services d’interprétation et de traduction et les modes de traduction et d’interprétation utilisés. Il y a décrit aussi le travail et le rôle des traducteurs et des interprètes dans l’UE et même dans le cadre des séances, conférences ou des audiences. En plus, cette partie examine la Direction générale de la traduction et la Direction de l’interprétation qui travaillent pour la Cour de justice européenne et compare le régime linguistique de la Cour de justice avec celui du Parlement européen.

Et à la fin de ce travail, j’ai fait l’évaluation critique de tout ce système et des services qui assurent la traduction et l’interprétation, du point de vue de différents aspects.

Donc en ce qui concerne le régime linguistique de toute l'institution judiciaire de l'UE, ainsi que pour ses trois organes, Cour de justice, le Tribunal et le Tribunal de la fonction publique: La langue utilisée est le français et les documents qui figurent dans le procès sont traduits aux langues correspondantes à la procédure judiciaire. A recours direct, c'est un requérant qui choisit la langue du procès et à renvois préjudiciel, la langue du procès est une langue du tribunal de l'Etat qui s'adresse à la Cour de justice européenne.

En général, l'Union européenne est considérée comme une démocratie multiculturelle et polyglotte et les langues sont les maillons de base pour l'activité et le fonctionnement de l'UE. De plus, elle insiste sur la connaissance de trois langues au moins de chaque citoyen de l'UE. Ce caractère polyglotte est une belle idée mais, malgré tout, apporte aussi plusieurs problèmes fondés sur des aspects différents. Chaque citoyen a un droit d'accès équivalent aux organes et institutions de l'UE, mais à cause d'une telle quantité de langues, il peut se produire une pénurie d'interprètes hautement qualifiés qui sont des éléments importants pour pouvoir comprendre tout processus dans le cadre de l'UE. Il est même difficile de traduire une telle quantité de textes législatifs et d'actes judiciaires, sans parler du coût que cela occasionerait.

Au cours des années, il y a eu beaucoup de propositions pour réduire le nombre des langues et établir l'anglais comme la seule langue officielle ou encore l'anglais, le français et l'allemand. Dans ces trois langues seraient rédigés tous les actes judiciaires obligatoires, tandis que ceux utilisés pour la communication dans le cadre de l'UE seraient uniquement en anglais. Ce n'est qu'en présence de tous les Etats membres, qu'on communiquerait dans les 23 langues officielles.

Malgré tous ces problèmes et toutes ces bonnes propositions, l'UE ne se préoccupe pas de la réduction du nombre de langues pour le maintien de la démocratie de l'Union européenne afin que tous ses citoyens puissent comprendre ce que elle a pour but et ce qu'elle fait exactement.

7 GLOSÁŘ

Les institutions principales de l'Union européenne Hlavní instituce Evropské unie	
Parlement (<i>n.m.</i>) européen (<i>adj.</i>)	Evropský parlament
Conseil (<i>n.m.</i>) européen (<i>adj.</i>)	Evropská rada
Conseil (<i>n.m.</i>) de ministres (<i>n.m.pl.</i>) ou bien Conseil (<i>n.m.</i>) de l'UE	Rada ministrů neboli Rada (EU)
Commission (<i>n.f.</i>) européenne (<i>adj.</i>)	Evropská komise
Cour (<i>n.f.</i>) de justice européenne (<i>adj.</i>)	Evropský soudní dvůr
Cour (<i>n.f.</i>) des comptes européenne (<i>adj.</i>)	Evropský účetní dvůr

Les notions concernant l'UE et les Traités Pojmy týkající se EU a Smluv	
Acte (<i>n.m.</i>) unique européen (<i>adj.</i>)	Jednotný evropský akt
Communauté(s) (<i>n.f.(pl.)</i>) européenne(s) (<i>adj.</i>)	Evropské(á) společenství
Droit (<i>n.m.</i>) communautaire (<i>adj.</i>)	komunitární právo
Etat(s) (<i>n.m.</i>) membre(s) (<i>adj.</i>)	členský(é) stát(y)
Gouvernement(s) (<i>n.m.</i>) des États membres	vláda(y) členských států
Interprétation (<i>n.f.</i>) de la loi	výklad práva
Journal (<i>n.m.</i>) officiel de l'UE	Úřední věstník EU
Application (<i>n.f.</i>) et respect (<i>n.m.</i>) de la loi communautaire (<i>adj.</i>)	Aplikace a dodržování komunitárního práva
Traité (<i>n.m.</i>) de Rome	Římská smlouva
Traité (<i>n.m.</i>) instituant la Communauté économique européenne	Smlouva o založení EHS

Les notions concernant l'UE et les Traités	
Pojmy týkající se EU a Smluv	
Traité (n.m.) instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique	Smlouva o založení ESAE
Traité (n.m.) instituant la Communauté européenne du charbon et de l'acier	Smlouva o založení ESUO
Traité (n.m.) sur l'Union européenne	Smlouva o EU
Traité(s) (n.m.) constitutif(s) (adj.)	Zakládající smlouva(y)

Les notions concernant la justice	
Pojmy týkající se soudnictví	
Arrêt (n.m.)	rozsudek
Audience (n.f.)	soudní jednání
Avis (n.m.) motivé (adj.)	odůvodněné stanovisko
Avocat (n.m.) général (adj.)	Generální advokát
Communication (n.f.)	sdělení
Compte (n.m.) rendu des délibérations	zápis o jednání
Conclusion (n.f.) (de l'avocat général)	stanovisko (generálního advokáta) / návrhové žádání
Cour (n.f.) de justice de l'Union européenne	Evropský soudní dvůr
Décision (n.f.)	rozhodnutí
Décision (n.f.) judiciaire (adj.)	soudní rozhodnutí
Défendeur (n.m.)	žalovaný
Demande (n.f.) de décision préjudicielle	žádost o rozhodnutí o předběžné otázce
Directeur (n.m.) général (adj.)	Generální ředitel

Les notions concernant la justice Pojmy týkající se soudnictví	
Dispositif (<i>n.m.</i>) de l'arrêt	výrok rozsudku
Durée (<i>n.f.</i>) du mandat	funkční období
Greffier (<i>n.m.</i>) de la Cour de justice	vedoucí kanceláře Soudního dvora
Immunité (<i>n.f.</i>) judiciaire	soudní imunita
Impartialité (<i>n.f.</i>) et indépendance des juges	nestrannost a nezávislost soudců
Incompatibilité (<i>n.f.</i>) des fonctions	neslučitelnost funkcí
Intervenant (<i>n.m.</i>)	vedlejší účastník
Juge (<i>n.m.</i>)	soudce
Jurisconsulte (<i>n.m.</i>)	znalec práva
Mémoire (<i>n.f.</i>) en défense	žalobní odpověď
Mémoire (<i>n.f.</i>) en duplique/ intervention	duplika / spis vedlejšího účastníka
Mémoire (<i>n.f.</i>) en réponse	kasační odpověď
Observation (<i>n.f.</i>) écrite (<i>adj.</i>)/ mémoires (<i>n.f.pl.</i>) écrites (<i>adj.pl.</i>)	písemné vyjádření / spisy účastníků řízení
Procédure (<i>n.f.</i>) de pourvoi	řízení o kasačním opravném prostředku
Procès (<i>n.m.</i>)-verbal	protokol o řízení
Rapport (<i>n.m.</i>) d'audience	zpráva k jednání
Recours (<i>n.m.</i>) direct (<i>adj.</i>)	řízení o přímé žalobě
Recours (<i>n.m.</i>) en annulation	žaloba na neplatnost
Recours (<i>n.m.</i>) en carence	žaloba na nečinnost
Recours (<i>n.m.</i>) en indemnité	řízení o náhradu škody

Les notions concernant la justice	
Pojmy týkající se soudnictví	
Recours (<i>n.m.</i>) en manquement	žaloba pro nesplnění povinnosti
Recours (<i>n.m.</i>) juridictionnel (<i>adj.</i>)	opravný prostředek
Règlement (<i>n.m.</i>)	nařízení
Règlement (<i>n.m.</i>) de procédure de la Cour de justice	Jednací řád Soudního dvora
Renvoi (<i>n.m.</i>) préjudiciel (<i>adj.</i>)	řízení o předběžné otázce
Réplique (<i>n.f.</i>) (du requérant)	replika (žalobce)
Requérant (<i>n.m.</i>)	navrhovatel, žalobce
Requête (<i>n.f.</i>)	žaloba
Séance (<i>n.f.</i>) plénière (<i>adj.</i>)	plenární zasedání
Siéger (<i>v.</i>) en séance plénière	zasedat v plénu
Statuer (<i>v.</i>) à titre préjudiciel	rozhodovat o předběžných otázkách
Statut (<i>n.m.</i>) de la Cour de justice de l'Union européenne	Statut Soudního dvora Evropské unie
Tribunal (<i>n.m.</i>)	Tribunál
Tribunal (<i>n.m.</i>) de la fonction publique	Soud pro veřejnou službu

Le régime linguistique	
Jazykový režim (Jazyková pravidla)	
Base (<i>n.f.</i>) de données terminologiques de l'UE IATE	terminologická databáze EU IATE
Combinaison (<i>n.f.</i>) linguistique (<i>adj.</i>)	jazyková kombinace
Direction (<i>n.f.</i>) de l'interprétation	Ředitelství tlumočnické služby

Le régime linguistique Jazykový režim (Jazyková pravidla)	
Direction (<i>n.f.</i>) générale de la traduction	Generální ředitelství překladatelské služby
Diversité (<i>n.f.</i>) linguistique (<i>adj.</i>)	jazyková rozmanitost
Gamme (<i>n.f.</i>) de langues	jazyková škála
Langue (<i>n.f.</i>) de travail	pracovní jazyk
Langue (<i>n.f.</i>) officielle (<i>adj.</i>)	úřední jazyk
Langue (<i>n.f.</i>) pivote (<i>adj.</i>)	pivotní jazyk
Politique (<i>n.f.</i>) linguistique (<i>adj.</i>)	jazyková politika
Traduction (<i>n.f.</i>) directe (<i>adj.</i>)	přímý překlad

Les autres Ostatní	
Accès (<i>n.m.</i>) équivalent (<i>adj.</i>)	rovnocenný přístup
Clause (<i>n.f.</i>)	článek smlouvy
Personnel (<i>n.m.</i>) stable (<i>adj.</i>)	stálí zaměstnanci
Règlementations (<i>n.f.pl.</i>) internes (<i>adj.</i>)	vnitřní pravidla
Sanction (<i>n.f.</i>) pécuniaire, astreinte (<i>n.f.</i>)	peněžité sankce, penále

8 ZDROJE

Literatura

- Svoboda, P. *Úvod do evropského práva*, 1. vydání; Praha: C.H.Beck, 2004. 256 s. ISBN 80-7179-857-6
- Tichý, L. – Arnold, R. – Svoboda, P. – Zemánek, J. – Král, R. *Evropské právo*, 3. vydání; Praha: C.H.Beck, 2006. 928 s. ISBN 80-7179-430-9
- Paláček, M. *Základní dokumenty Evropské unie*. Český Těšín: Těšínská tiskárna, a.s., 2005. 766 s. ISBN 80-7365-071-1
- Pitrová, M. *Institucionální struktura Evropské unie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2237-X
- Mikeščík, A. – Vošahlík, J. a kol. *Malá encyklopedie Evropské unie*. Praha: Nadas AFGH s.r.o. Vrútky, 1997. ISBN 80-85864-34-7

Právní předpisy

- *Nariadení Rady 88/591/ESUO, EHS, EURATOM ze dne 24. října 1988*;
Dostupné z:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:03:18:31995R2506:CS:PDF>
- *Rozhodnutí Rady 2004/752/ES, Euratom ze dne 2. listopadu 2004 o zřízení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie*; Úřední věstník L 333/7, 9.11.2004;
Dostupné také z: http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/decision_2008-09-25_15-04-14_328.pdf
- *Statut Soudního dvora Evropské unie*; Dostupný z:
http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-25_11-38-33_988.pdf
- *Jednací řád Soudního dvora*; Dostupný z:

<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp.cs.pdf>

- *Jednací řád Tribunálu*; Dostupný z:
http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/txt7_2008-09-25_10-02-49_205.pdf
- *Jednací řád Soudu pro veřejnou službu Evropské unie*; Dostupný z:
http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp_14_04_2010_cs.pdf
- *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie*; Dostupné z:
<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2010:083:SOM:CS:HTML>
- *Narižení Rady č.1 ze dne 15. dubna 1958 o užívání jazyků v ES*; Zvl. vyd. Úř. věst., kap. 01, sv. 01, s. 3.
- *Narižení Rady č. 1791/2006 ze dne 20. listopadu 2006*
- *Listina základních práv Evropské unie*; Úřední věstník EU C 83/389, 30.3.2010
- *Rozsudek Soudního dvora C-26/69 ze dne 12. listopadu 1969 „Kuponové máslo“*: Erich Stauder proti Ville d'Ulm-Sozialamt; Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=15418:cs&lang=cs&list=15418:cs,15417:cs,&pos=1&page=1&nbl=2&pgs=10&hwords=>
- *Usnesení Rady ze dne 21. listopadu 2008 o evropské strategii pro mnohojazyčnost*; Úřední věstník EU C 320/1, 16.12.2008
- *Usnesení Rady ze dne 14. února 2002 o prosazování jazykové rozmanitosti a studia jazyků*; Dostupné z:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:320:0001:01:CS:HTML>

Slovníky

- Čtyřjazyčný slovník práva Evropských společenství, 2. upravené vydání. Tichý, L. – Král, R. – Zemánek, J. – Svoboda, P. Praha: Linde Praha a.s., 1999 ISBN 80-7201-151-0
- Euro – slovník, 1. vydání. Euroclub Praha, Šubr, E. Praha: IPRIMA, 1993 ISBN 80-85393-23-9
- Le Robert de poche, Paris: Dictionnaires LE ROBERT-SEJER, 2006 ISBN 2-84902-223-3

Internet

- Soudní dvůr Evropské unie
<<http://www.curia.europa.eu>>
 - http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/#jurisprudences
 - http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/#procedures
 - http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-25_11-38-33_988.pdf
 - <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp.cs.pdf>
 - http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10813/role-de-la-traduction-dans-le-deroulement-des-procedures
 - http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10742/direction-generale-de-la-traduction
 - http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_12357/direction-de-l-interpretation
- Evropský parlament
<<http://www.europarl.europa.eu>>

- <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IM-PRESS&reference=20060403FCS06935&language=CS>
- <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IM-PRESS&reference=20060403FCS06935&language=CS#title2>
- <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IM-PRESS&reference=20060421IPR07490&language=CS>
- Evropská komise
 - <<http://www.ec.europa.eu>>
 - http://ec.europa.eu/education/languages/language-teaching/index_cs.htm
 - http://ec.europa.eu/education/languages/languages-of-europe/doc135_cs.htm
 - http://ec.europa.eu/education/languages/languages-of-europe/doc143_cs.htm
- Evropská unie
 - <<http://www.europa.eu>>
 - <http://europa.eu/languages/cs/home>
 - <http://europa.eu/languages/cs/chapter/15>
 - <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1631&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=fr>
 - <http://europa.eu/languages/cs/chapter/41>
 - <http://europa.eu/languages/cs/document/59>
- Věcně o Evropě
 - <<http://www.euroskop.cz>>
 - <http://www.euroskop.cz/101/sekce/zakladni-informace/>
 - <http://www.euroskop.cz/106/sekce/judikatura-esd/>
 - <http://www.euroskop.cz/101/sekce/zakladni-informace/>

- <http://www.euroskop.cz/664/sekce/komunikace-obcanu-s-urady-v-evropske-unii/>
- Přístup k právu EU
 - <<http://www.eur-lex.europa.eu>>
 - <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2010:083:SOM:CS:HTML>

Ostatní internetové zdroje

- <http://www.soudni-preklady.com/preklady-soudni-preklad-z-ciziho-do-cizihojazyka.html>
- <http://www.jazyky.com/content/view/522/>
- http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=501
- <http://www.jazyky.com/content/view/732/0/>